

№ 260.

6037

Pöörane möte

C.Laufs

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

1/11 250.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

P ö ö r a n e m ô t e .

Naljamäng 4 waatuses. C.Laufsi
järele kohalikkudesse oludesse
seadnud K.A.Hindrey.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

Wanemuise näitelawa
Oktobri kuu 1915.

76182

I. Waatus.

Tore salon Oru juures, seaditud nii nagu plaanist näha. Oru kübar ja palit pehme tugitooli pääl kirjutuselaua ees. Kellad iga laua pääl. Dekoratsiooniplaanil ainult tingimata tarwilikud mööblid, wõib aga weel juurdelisada.

1. etteaste.

Oru (wihaselts edasitagasi kõndides). Ta petab mind! Petab mind. Koik see aeg olen ma seda ainult aimanud, nagu üteldakse, nuusutanud, nüüd aga tean ma seda, nüüd on mul tõendus. Kirjalikult on nad mul käes, et ta mind petab ja et mina jäle eesel olen. Aga see on mulle paras! Miks olen ma ka teist korda abielusse heitnud? Noh, aga see lugu peab muutuma; weel täna teen ma teo ära, mis juba ammu mu plaanis oli. Mu kallis abikaas wõib siis küll silmad laiiali ajada, aga ega see talle ei aita. Tahan õige näha, kas ma oma tahtmist saan läbi wiia, wõi ei!
(Wiimaste sõnade ajal on ta pahemat kätt eespool tugewasti helistanud. Prants ja Liisa astuwad paremat kätt keskelt sisse).

2. etteaste.

Prants ja Liisa (paremat kätt taga).
Oru (neist pahemat kätt).

Prants. Te helistasite?

Liisa. Härra käsewad?

Oru (Prantsule). On minu reisikorwid pakitud, nagu ma käskisin?

Prants. Ja muidugi, härra Oru.

Oru. Hüwä! (Liisale). Ja proua ja preili asjad?

Liisa. Täiesti reisiwalmis! Aga -

Oru. Mis sääl siis weel agatada on?

Liisa. Aga mis ütleb proua? Tal ei ole sellest aimugi.

Oru. Ei ole tal seda aimu wajagi, ma tahan talle väikest üllatust pakkuda. Saate aru?! Üleüldse ei puutu see teisse, see kõik on minu asi (pöörab talle selja).

Prants (tasa Liisale). On see aga täna karune!

Liisa (tasa Prantsule). Ja seda peab enesele pakkuda laskma, kui niisuguste inimeste juures teenitakse.

Oru. Suured korwid saadetagu kohe waksali.

Prants ja Liisa (minekul).

Oru. Weel midagi! Te olete küll aru saanud, et me ärareisime. Mul ei ole teie teenistust enam tarwis, siin on teie palk poole aasta pääle ette ja siin teie tunnistused. (Annab Prantsule oma kirjutuselauast raha ja raamatu).

Prants (minekul).

Oru (Liisale). Tulge siia. (Annab talle raamatu ja raha, kuna ta teda suudleb).

Prants (pöörab ennast a tempo tagasi).

Oru. Noh, kas ei klapi? Te wõite otsekohe, kui tahate, mu sõbra Martensi juurde ametisse astuda. Aga tehke, et te weel täna minema saate.

Prants. Tänan, härra Oru.

Liisa. Tänan väga, härra.

Mõlemad (keskelt ära).

Oru. Nii, see oleks siis tehtud. Läheb nagu määrilt. Aga hää oleks, kui Ernst juba siin oleks. Ega asi ometi poisil meelest ära ei ole läinud! (Kõnnib paremal pool edasitagasi).

Emmi (lugedes pahemalt poolt).

3. etteaste.

Oru. Emmi (temast pahemat kätt).

Emmi (istub pahemat kätt tugitoolile). Te-re, papakene.

Oru. Tere, mu laps.

Emmi (loeb ja hakkab naerma).

Oru. Sa oled ju nii väga hääs tujus?

Emmi. Ah ja! Raamat on nii naljakalt kirjutatud, ma pean ühtelugu naerma.

Oru. Wõi nii? Kuidas ta nimi siis on?

Emmi. "Petetud abielumehed", naljakas roman. Seda peaksid sa kord lugema.

Oru (lähendusega). Tänan! Seda ma tunnen juba. (Enesele). Ma pean talle äkilise reisi kõige ettevaatusega arusaadavaks tegema. Ta süüta hing ei tohi aimatagi, missugune abielu drama meie majas ähwardab tulla. (Wäga lahkelt). Tipsikene!

Emmi. Papakene?

Oru. Sa oled juba sagedasti soowi avaldanud reisida, maailma näha.

Emmi. Ah ja, küll võiks see taewalik olla.

Oru. Su soow läheb täide.

Emmi (käsa plaksutades). Tõesti? (Püsti toustes). Küll on see aga rõõm. Kudas me siis reisime?

Oru (natuke wiivitades). Täna juba.

Emmi. Küll läheb see aga ruttu. Siis pean ma aga kohe -

Oru. Sinu asjad olen ma juba sisse lasknud pakkida. Sa pead ainult weel mõne väikse asja eest hoolitsema.

Emmi. See mulle meeldib! See on aga üllatus! Sina oled ikka pappa, nagu teda jõuluks enesele kingituseks soovid. (Ruttu pahemat kätt ära).

Margarete (paremat kätt, tagast, näputöö käes).

4. etteaste.

Margarete. Oru (temast paremat kätt).

Margarete (enesele). Ta on ju harilikult sel ajal ikka kodust ära.

Oru (enesele). Aha! Sää! ta on! Nüüd peab kindel olema. (Seadib ennast posituri, pahemat kätt edasitagasi kõndides).

Margarete (kes paremat kätt istet on wõt-

nud). Kas sa ei tahaks parem oma jooksmist jätta ja rahulikult maha istuda, nagu teisedgi mõistlikud inimesed? Sa võiksid natuke ka minu erkudest hoolida.

Oru (järsult). Reet! - Reet!

Margarete. Kui sagedasti olen ma sulle ütelnud, et minu nimi mitte Reet ei ole, vaid Margarete!

Oru. Margarete, me sõidame ära, me läheme reisima.

Margarete. Hurrah! See on sinust ometi kord ka mõistlik mõte!

Oru (päha löödud). Mis?!

Margarete. Ma ei oleks seda sinult uskudagi mõistnud.

Oru (enesele). Ma usun, ta pilkab mind.

Margarete. Kunas me siis sõidame.

Oru (luurates). Täna juba.

Margarete (kergelt kohkudes). Kuidas, juba täna?

Oru (enesele). Aha! Ta kohkus. (Kõvasti).

Uhe tunni järele läheb rong.

Margarete. On sul aga tuli taga!

Oru. Ma olen kord nii otsustanud.

Margarete (enesele). Waene Edgar tuleb täna ilmaaegu.

Oru (enesele). Ta kaalub.

Margarete. Ma ei saa teda aidata, ta peab omast igatsusest jagu saama, kuni me tagasi tuleme. (Kõvasti). Kui sa siis nii oled otsustanud - hää küll - reisime. (Tõuseb üles). Sa pead ainult veel mõni silmapilk kannatama, na sean ennast reisiwalmis.

Oru (täiesti jahmatanult). Margarete, seda peab ka kadedam kui kade tunnistama, sina ei kaota külma rahu.

Margarete (naerdes). Sellest küljest peaksid sa mind juba ammugi tundma. (Paremat kätt tagast ära).

Oru (temale järele waadates). O, ma tunnen sind paremini, kui sa arwad. (Mõne sam-

muga pahemale poole). Aga kuidas nii halwa südametunnistusega weel naerda wõib, see käib minu waatepiirist üle!
Ernst (keskelt paremat kätt).

5. etteaste.

Ernst. Oru (temast pahemat kätt).

Ernst (wäike reisitasku, mõned raamatud, paar mooka, pikk piip, saapasulane). Armas onu ja kare eestkostja, siin ma olen. (Ta paneb asjad paremat kätt taga ära).

Oru. Wiimaks ometi. Aga ma kirjutasin sulle ju, et sa terve oma waranduse kaasa pead tooma, et siin elada.

Ernst. Siin ongi minu terve warandus ladus koos.

Oru. See on kõik?

Ernst. Kuulsal Diogenesel oli weel vähem.

Oru. See paistab mulle kuulsate meeste iseäraline tundemärk olewat. Aga jäta nüüd oma nali ja kuula tähelepannes päält. (Ta tõmbab teda saladuslikult nurka pahemat kätt, wahetab temaga seisukohta ja surub teda pahemat kätt eespool olewa tooli sisse).

Ernst. Mul on korwad kinni.

Oru. Ma reisin naese ja tütreaga ära ja weel täna.

Ernst. Tohoh!

Oru. Kuhu me sõidame sellest ei ole kellelgi waja teada, mite kellelgi. Saad aru? Ma tahan sulle ütelda, mis mind sellele äkilisele otsusele sundis. Minu naene petab mind.

Ernst. Onu, siin sa eksid. Tema eest panen ma käe tulle.

Oru. See jäta tegemata.

Ernst. Noh, ma tean seda. Mina tahtsin kord talle meelitusi ütelda, aga sain niisuguse sauna, et terweks eluks meelde jääb.

Oru. Kas sa kuule! Aga seekord on lugu teisem, kui sa arwad. Ma olen juba nii mõnikord silmad kinnipigistanud, kui ma nägin,

kuidas kõiksugu noored kehkenpüksid ta ümber liimitsesid. Seekord on aga asjad teisiti. Ma olen juba tükk aega tähele pannud, kuidas üks härrakene meie maja ümber luusib, kuidas ta promenadidel, pallidel, teatris, kontsertidel meie lähedusesse püüdis wingerdada. Et selle õrna tähelpaneku põhjuseks mitte mina ei ole, seda woin ma ju oma wiie sõrme pääl ära arwata, ja siis panin ma ka tähele, et Margarete ikka kõhmetas, kui ta teda nägi.

Ernst. Süüta unistamine selle noore mehe poolt.

Oru. Kena süütus! Mis tead ülepea sina süütusest! Kas sa ka siis nii otsustad, kui ma sulle ütlen, et nad kirjawahetuses on.

Ernst. Minu tädi?

Oru. Sinu tädi. Ja Edgar Riimer on selle wõrukaela nimi. Kuule päält - ma olen kirjast ärakirja teinud. "Armas härra Riimer! Ma tahan wiimaks ometi Teie palwetele järele anda ja Teile läbirääkimist lubada, olgugi et see ülekohus on, minu mehe selja taga seda teha." Ilusti üteldud, mis? "Aga mul on Teiega kaastundmust" Oh seda hääd südant! "Tulge homme enne lõunat üheteistkümnena ja kaheteistkümnene wahel". See on täna. "Ma kannan selle eest hoolt, et te minuga nelja silma all kõnelda saate. Olge aga hästi ettewaatlik, muidu rikute kõik ära. Terwitades Margarete Oru. Kas sa nüüd aru saad?"

Ernst. Wõi nii! (Tõuseb püsti). Sa kutsud ta kahewõitlusele?

Oru. See puudus weel! Ei, ma ütlen sulle, mis mul ees on. Jalgealune on siin liiga kuum, kiusatus liiga suur. Sellepärast lähen ma naese ja tütreaga reisima. Enne weerand aastat ma tagasi ei tule ja sina jääd seni siia majasse elama ja walit-

sed korteri üle.

Ernst. Mina?

Oru. Siin on sul esialgu su kuuraha. Tulawal kuul saadan ma sulle weel reisisilt; nii siis waata, et sa läbi saad, üüriraha sul ju nüüd maksta ei ole. Sul on nüüd kõige parem juhused ennast eksami wastu valmistada, tarwita aega kasulikult, kuni ma tagasi tulen. Siin on wõtmed (annab talle wõtmed kätte). Seda wõtit kuluta kõigewähem, see on weinikeldri wõti! Ma tean, Emmi ja sina, te armastate üksteist, ja see oligi ammu minu armsam soow, teid mõlemaid paaris näha. Nii siis, oled nõuus, mu poiss?

Ernst. Olen!

Oru. Poole tunni pärast oled sa peremees majas ja kui Edgari saks peaks tulema, siis wõta teda nagu kord ja kohus wastu - ma maksan häameelega waluraha kinni.

Ernst. Kas ta siis selle kirja kätte sai?

Oru. Muidugi! Ma panin ta ju ilusasti jälle kinni ja saatsin talle kätte. Wait - minu naene!

Margarete (tagastpoolt paremat kätt wäikse koerakesega keti otsas).

C. etteaste.

Endised. Margarete (Orust paremat kätt).

Ernst (terwitades). Kallis tädi!

Margarete (reisiülikonnas, kindaid kinnipannes). Tere hommikust, Ernst. Kas sa juba kuulsid, et me ärareisime?

Oru. Muidugi mõista! Ta waatab seni meie korteri järele.

Margarete (pikalt). Wõi nii - ii? (Kõrwale) Ja Edgar tuleb siia!

Oru (Ernstile). Kas sa nägid, kuidas ta kokkus? Ta kardab oma armsama eest.

Margarete (enesele). Kui ma ometi Ernstile saaksin ütelda, kuidas lugu on.

Oru (läheb tugitooli juurde kirjutuslaua ääres, võtab oma kübara ja palitu, uuri pääle waadates). Aeg on käes! Me peame minema! (Pahemale poole hüüdes). Emmi, Emmi!

Emmi (toas). Ma tulen, ma tulen! (Tuleb pahemalt poolt tagast).

7. etteaste.

Endised. Emmi (Ernstist pahemat kätt).

Emmi (linnupuur käes). Siin ma olen; ah, Ernst, kas sa juba -

Oru. Ja, ta on juba kuulnud. Ega sa ometi seda riista kaasa ei taha wedada.

Emmi. Ega ma ometi waest Hanssu siin nälgaga surra ei wõi lasta.

Oru. Kas tead, anna ta Ernsti kätte, küll tema ta eest hoolitseb.

Emmi. Ah ja, Ernst, kas sa tahad tema eest hoolitseda.

Ernst. Nagu päris oma.

Emmi (annab talle puuri kätte).

Margarete (annab talle keti kätte, mille otsas koer on). Säh, Ernst, ma annan sinu kätte ka oma väikse Lady. Niisugune loom on reisil ikka suureks koormaks.

Oru (kärsitult). Nüüd aga tulge, on juba wiimane aeg. Ara unusta, mis ma sulle ütelsin ja ole sa aga usin.

Margarete (minnes). Hoolitse aga hästi loomakese eest.

Emmi (niisama). Kanepiseemneid, wärsket puu-
wilja ja palju wett!

Oru (mõlemaid naesterahwaid wälja tõugates)

Nüüd aga minek! Ela hästi, mu poiss.

Kõik kolm (keskelt ära).

8. etteaste.

Ernst (üksi).

Ernst. Nägemiseni! Jumalaga! Hääd reisi! (Ta seisab ikka weel keset tuba, ühes käes puur, teises koerakett, pistab äkki naerma). Naljakas seisukord, millesse mind mu onu armukadedus on pannud. Aga mida rohkem ma järele mõtlen, seda pare-

mini meeldib mulle see seisukord. Tore korter tarvitada, weinikeldri wõti niisama käepärast, siin (pahemale poole näidates) sigarikast - hm! Woin ennast ju üsna koduselt sisseseadida ja kui mul aeg igaw on, wilistan ma sellele kummkäblikule midagi etteja õpetan penile kõiksugu wigurid kätte. Esiialgu peawad nad aga ilma minuta läbi saama. (Wiib nad tuppa, eespool paremat kätt). Onu arwab, ma pidawat ennast eksamile ettewalmistama, et ma enesele elus seisukorda wõiksin luua ja Emmi ärawõtta. Emmiit naeseks wõtta? Ma ei tea, tüdruk on mulle küll wäga armas, aga oma naesena ma teda enesele küll ette ei wõi kujutada - noh, küll, me näeme - esialgu aga ülikool! (Ta wõtab paremat kätt tagast ühe raamatu, paneb onal sigari põlema ja heidab pikali sofale). "Ergu haigused, nende tekimine ja rawitsemine. Wäga hää raamat! On küll natuke arusaamatalt kirjutatud, selle eest aga seda igawam. (Koputatakse paremat kätt keskel). Sisse!

Parkalai (tuleb keskelt paremalt poolt).

9. etteaste.

Parkalai (paremat kätt, natuke tagapool).

Ernst (sohwal pahemat kätt).

Parkalai. Tere hommikust, tohtri härra.

Ernst. Parkalai! Kes kurat sind siia tõi?

Parkalai. Tulen teile oma teenistust pakkuma. Teate ju, ma teen kõike, ma ühendan kõõgitudruku kunstid toapoisi teadmistega, kannan armukirju, õpetan koeri, pöan juukseid, otsin raha, kui te kuiwal istute, wiskan teie wõlauskujad uksest wälja, lühidalt -

Ernst. Ma tunnen su suurepäralisi loomumandusi. Minugipärast, astu ametisse. Aga seda ma sulle ütlen, raha saad sa alles, kui onu reisilt tagasi tuleb.

Parkalai. See kestab küll ikka wist tükk

aega!

Ernst. Weeran aastat vähemalt.

Parkalai. Ja teie mängite siin seni Robinsoni?

Ernst. Õige!

Parkalai. Siis wôin ma omad kimpsid=kampsud ka siia tuua.

Ernst. Tee seda.

Parkalai. Veel midagi, et meelest ei läheks, wana Taawet tuli mulle praegu wastu. Ma pidawat teile meelde tuletama, et teie ülehomme oma weksli wälja peate ostma. Teda on juba üleliiga sagedasti pikendatud. Taawetikene ei taha milgil tingimisel enam oodata.

Ernst (touseb püsti). Wôtku pagan! On aga sel mehel seda onnetust!

Parkalai. See tähendab, teil ei ole raha.

Ernst. Kust pean ma siis need sada kolm-kümmend rubla wôtma? Ega ma mõni miljonär ei ole!

Parkalai. Õige! Õige! Kui teil raha oleks olnud, ega teil siis wäja ei oleks olnud temalt laenata.

Ernst. Sellest ei saa see mees aru!

Parkalai. Jah, on ikka ilmas halbu inimesi. Siin on hää nõu kallis.

Ernst. Too enne õige üks pudel weini keldrist, ehk tuleb mulle siis mõni mõistlik mõte.

Parkalai. Teil on keldri wôti? Noh, siis oleme toredasti läbi.

Ernst. Kuidas nii?

Parkalai. Wäga lihtsalt; müüme wein maha.

Ernst. Habele. Weini joodakse, aga teda ei müüda.

Parkalai. Oh, weini joodakse küll, aga imekaunilt maha müüa teda wôib ka. Ütelge õige, kui kauaks jääwad teie sugulased ära?

Ernst. Vähemalt weerand aastat, ütlesin ma.

Parkalai. Ja siis kaalume meie veel edasi tagasi, kus meil raha juba nii hästi

kui käes on!

Ernst. Ara suurusta!

Parkalai. Meie üürime korteri wälja!

Ernst. Kas sa hull oled?

Parkalai (eksitamata). Me üürime toad mööblitega üksikult wälja, ise walwame terve wärgi järele. Üür maksetakse muidugi ette, me ostame weksli wälja ja meile jääb siis weel ülegi. Teie olete peremees, mina teenin meie üürnikka, koristan tubasid, keedan hommi-kuti kohwi, puhastan riideid - ja wõtatan jootraha wastu. Teil ei ole waja sõrmegi liigutada.

Ernst (püsti tõustes). Parkalai, sa oled see kõige wiimase wõrukael!

Parkalai (meelitatud). Palun, palun, igal inimesel on omajagu andi. - Te olete siis nõuus?

Ernst (läheb temast mööda paremale poole) Seda ei tahaks ma weel tõendada.

Parkalai. Me üürime toad ainult ühe kuu pääle wälja. Mis siis sellest oleks?

Ernst. Ühe kuu pääle, arwad sa?

Parkalai. Ma ei saa aru, miks te nii selle wastu olete? Ja lõbus oleks see ka.

Ernst. Noh, siis kolme kuradi nimel! Pane sedel aknale wälja.

Parkalai. Tohtri härra, ma soowin teile selleks otsuseks õnne. Ma kirjutan kohe sedelid walmis ja panen nad wälja.
(Keskelt paremat kätt ära).

10. etteaste.

Ernst. See on ju pöörane mõte. Aga lõpuliikult, kui sa teda hästi lähedalt waatled, ei olegi ta nii hädaohtlik nagu ta esimesel silmapilgul paistis. Kas korter tühi on wõi kas temas elatakse, see ei tee ju onule mingit kahju, ja päälegi olen ma ise siin, et kõige üle walwata.
(Istub kirjutuselaua juurde kirjutab).

Parkalai (tuleb keskelt paremat kätt tagasi).

11. etteaste.

Parkalai. Ernst (laua juures).

Parkalai. Sedel on juba akna pääl.

Ernst (kõvasti). Aga seda ma sulle ütlen, lapsi ma saada ei taha - tähendab korterisse.

Parkalai (awab kõik ukсед ja waatab tubadesse, teeb enesele taskuraamatusse ülestähendusi).

Ernst. Mis sa säääl teed?

Parkalai. Ma takserin, kui kallist üüri me wotta wõime ja tähendan iga üksiku toa hinna üles. (Paremat kätt tagapool)
Siin on kaks tuba koos.

Ernst. Nendega ühenduses ka weel wäike kabinet.

Parkalai. Maksab kümme rubla rohkem. Kuhu mina siis ise omad luudkondid paigutan?

Ernst. Koogi kõrwal on wäga kena kammer.

Parkalai. Hüwät! Ja teie?

Ernst (toa pääle paremat kätt eespool näidates). See säääl saab minu toaks.

Parkalai. Ja see saal siin?

Ernst. Jääb erapooletuks firmaks.

Parkalai. Mis asja kallal teie säääl oma pääd murrate?

Ernst. Ma seadin üürikonrahit kokku.

Parkalai. See on huwitaw. Palun, lugege mulle ette.

Ernst (ülestõustes ja ettepoole tulles). Paragraf esimene. Üür maksetakse ette ära.

Parkalai. Ilus! Edasi!

Ernst. Rohkem ei ole mul meelde tulnud.

Parkalai. Maksmine on ka kõige tähtsam.

Ernst. Aga, toho pagan! Üksikutes tubades puuduwad ju woodid.

Parkalai. Küll me nõuu leiame.

Ernst. Aga ruttu.

Mõlemad (paremat kätt taga ära).

Edgar (paremat kätt keskelt).

12. etteaste.Edgar Riimer (üks).

Edgar. Siin ma siis olen. Keegi ei näinud mind. Proua Oru on kõik kodust ära saatnud. Tore naesterahwas! Kuidas mul süda peksab! Mis ta mulle küll peaks üttelema? Kas mul lootust on wõi pean ma pettunult siit majast lahkuma? Aga kus ta peaks olema?

Parkalai (waatab särkiwäel paremat kätt tagant toast wälja).

13. etteaste.Parkalai. Edgar Riimer (temast paremat kätt).

Parkalai. Pardon! Olen silmapilk walmis teenima. (Kaob jälle).

Edgar. Oh taewas! Uks härra! - Mis ma sellele küll pean üttelema?

Parkalai (riides, paremat kätt tagast). Mu härra - millega wõin teenida?

Edgar. Te wabandate, äh -- ma olen wist eksinud?

Parkalai. Mitte sugugi. Olge lahke, waadake enne toad ära.

Edgar. Ah - ma tahaksin kõigepäält teie härrastega kokku saada.

Parkalai. Praegu wõimatu; päälegi on mul peremehe käest wolitus. Aga olge lahke, ehk waatate toad ära.

Edgar. Ma mõtlesin, kui ehk armuline proua -

Parkalai. Niikaugele ei ole me weel jõudnud. Meil ei olegi armulist prouat. Aga palun, kas te ei tahaks tubasid waadata.

Edgar. Kuidas? Ma olen teie härrat ju alati ühe naesterahwa seltsis näinud -

Parkalai. Aga ma palun teid! On siis tarwis sellepärast kohe abielus olla? Aga kas te ei taha - ?

Edgar. Teie härra ei ole siis mitte abielus?

Parkalai. Mitte põrmugi! Kõigerohkem mõnikord mõni wäike armulooke!

Edgar. See on ju hirmus! Mu härra, ma tänan teid selle selguse eest. Siin, wõtke - (annab talle raha). Mu jumal, mis sugustesse oludesse ma muidu oleksin sattunud, kui te mitte mu silmi ei oleks awanud. (Luttu paremat kätt keskelt ära).

Parkalai. Aga kas te ei taha - (Imestades). See ei ole wist weel hästi wäljanaganud.

Ernst (paremat kätt tagant).

14. etteaste.

Ernst. Parkalai (temast pahemat kätt).

Ernst. Noh! Äraüritud?

Parkalai. Ei!

Ernst. Äjasid wist asja õige lollilt?

Parkalai. Lubage, lubage, see hääd mees pistis jooksmisega nagu nõdrameelne, kui ta tükk aega majaprouast oli soninud.

Ernst. Kuidas?

Parkalai. Ja kui ma talle seda selgeks teigin, et teil kõige rohkem mõnikord mõni väike armulooke on, siis oli ta täiesti otsas.

Ernst. Aha! Kahtlemata! See ta oli, ja sa pidasid teda üürnikuks.

Parkalai. Kes? Tema?

Ernst. Edgar Riimer.

Parkalai. Üks teie sõpradest?

Ernst. Just wastuoksa, üks kelm, kelle nahka ma tahtsin parkida.

Parkalai. Kahju! Seda oleksite pidanud mulle enne ütleva.

Ernst. Wõib olla, et ta tagasi tuleb. (Koputatakse keskel paremat kätt).

Parkalai. Koputatakse. See ta wist jälle on.

Ernst. Noh, ta wõib rõõmu tunda. Sisse!

Molemad (seisawad wõitlusewalmis ukse juures paremat kätt keskel).

15. etteaste.

Endised. Kalpus.

Kalpus (awab ukse poolestsaadik ja astub

ettewaatlilikult tagurpidi sisse).
Ernst ja Parkalai (kargawad sel silmapil-
gul talle kraesse).

Parkalai. Käes!

Ernst. Naestekütt!

Parkalai (waatab talle otsa). Ei ole see.

Ernst. Pagan wotku!

Kalpus (ripub mõlematel üsna murtult kä-
te wahel).

Ernst. Wabandage, mu härra, wäike eksitus -
üsna kogemata!

Parkalai. Tulge ometi meelemõistusele!
See ei olnud sugugi teie wastu sihi-
tud!

Kalpus (nõrga häälega). Andke - mulle -
tooli.

Ernst. Tooli?) (Koos).
Parkalai. Kohe!)

(Lasewad Kalpuse korruga lahti).

Kalpus (tuigub).

Mõlemad (rabawad temast uuesti kinni ja
panewad ta tugitooli istuma).

Kalpus. Ma tänan.

Ernst. Ma pean weel kord wabandama -

Kalpus. Oh palun, ma heitusin ainult nii
hirmsasti. Wastuwõtmine - nii ettewal-
mistamata - ma olen nimelt närwinõrk,
hirmus närwinõrk.

Parkalai (karjudes). Seda on märgata.

Kalpus (kohkub kokku).

Ernst. Kas weel ühte tooli soowite?

Kalpus. Ei - natuke külma wett.

Parkalai. Siin. (Toob lauvalt tagapoolt
pahemat kätt klaasi wett).

Kalpus. Nii! - Meelekohale! - Tänan! -
Mul on juba natuke parem olla.

Ernst. Wäga armas kuulda.

Kalpus (touseb üsti, on päris terve, mõ-
lemate wahel). Tere hommikust!

Parkalai ja Ernst. Tere hommikust!

Kalpus. Siin on tubasid wälja üürida?

Ernst. Wäga ilusad toad.

Parkalai. Suurepäralised toad! (Paneb Kalpuse tugitooli oma kohale tagasi).

Kalpus. See on mulle armas! Siis ei ole mul mitte vaja enam otsida. Te ei usu mitte, kuidas see mind väsitab.

Ernst. Olge hää, ehk vaatate ise järele.

Kalpus. Lubage mulle oma käewars, heitumine on mul weel praegugi kontides.

Ernst (wiib ta toa juurde paremat kätt eespool ja awab ukse). Mis te selle kohta ütlete?

Parkalai. See on alles toakene, mis?

Kalpus. Loodetawasti mitte liiga elaw ümborus?

Ernst. Wäga waikne ja rahulik.

Parkalai. Ma ütlen teile, waikne nagu matusaid.

Kalpus (tuikudes). Oh, jätge ometi niisugused rängad sõnad! Selle juures peab kohe surma pääle mõtlema! Ja hind?

Ernst. Hommikueinega ja teenimisega koos nelikümmend rubla.

Parkalai. Ettemakstes, nagu siin wiisiks on. (Ta silitab käega üle plüüst tooli).

Kalpus (nägu hirmsasti wiltu kiskudes, tõstab ühe jala üles).

Ernst. Mis teil wiga on?

Parkalai. Ega see ju kallis ei ole.

Kalpus. Ei, sugugi. Ma wõtan ju (Parkalaille). Aga jätke jumala pärast see plüüspadja silitamine järele - see on hääl, mis mind hulluks wõib ajada.

Parkalai (kõrwale). Üsna lõbus härra!

Kalpus (paberiraha taskust wõttes ja Ernstile andes). Ma wõin ometi kohe sissekolida?

Ernst. Jalapäält, kui soowite. (Hõõrub rõõmsalt käsa).

Kalpus. Kui te aga tahate, et mul teie juures peab meeldima, siis, palun, jätke see kättehõõrumine järele.

Ernst. Olete teie aga õrn! Millest see siis

tuleb?

Kalpus. Seda tahan ma teile ütelda, kui see teid huwitab.

Ernst. Ma olen arstiteaduse üliõpilane.

Parkalai (enesele). Haigusepihtimine. Täna. Sellest ma ei hooli. (Teeb taas tegemist).

Kalpus. Ma olen nimelt juba sündimisest saadik väga õrnade erkudega, see on minu ema pärandus. Enam sisemise sunni pärast kui ainelise kasu pärast, hakkasin ma muusikameheks ja pärast muusika koolis kooliõpetajaks. See andis mulle paugu. Kujutage enesele ette mitte liiga suurt hoonet, kümme klaverit, kaasa arvatud wiulid ja teised muusikariistad, all muusika, paremat kätt muusika, pahemat kätt muusika; Beethoven, Mozart, Chopin, Rubinstein, Bach, Gluck, Händel; sonadid, etüüdid, heliredelid, sõrmeharjutused, kahekäega, neljakäega, kaheksakäega, ühe, kahe, kolme klaveri pääl wiuli ja cello sologa, kõik korraga koos pühas waimustuses! Ja sellejuures olen ma umbes tosina osale noortele naesterahwastele teoriaõpetust andnud, olen asjata katsunud neile harmoniaõpetust selgeks teha, pääle selle olen ma weel ühe muusikadrama komponerinud, olen ta - teate, mis see tähendab - teatris etendamiseks läbilitsunud, olen direktoriga, solistidega, koristidega, orkestriga tülitsema pidanud ja lõpuks wilitas publikum mind wälja. (Ta on ikka närwilisemaks läinud ja lõpuks tugitoolil kokkuwajunud).

Ernst (kõrwale). Huwitaw üürnik! Selle kallal tahan ma oma esimisi paranduse katseid teha.

Kalpus. Siin loodan ma rahu leida.

Ernst. Siis olete paraja koha leidnud. (Ko-putatakse keskel paremat kätt).

Parkalai. Sisse!

Ernst (Parkalaile). Wôta sina wastu.

Kerge (paremat kätt keskelt).

16. etteaste.

Endised. Kerge.

Kerge (kaunis edewalt riides, wäike kepi-
ke käes, millega ta alati wehkleb;
kaunis julge ülesastumine). Terwiseks!

Tuba üürida?

Parkalai. Tohin paluda? (Wiib ta tuppä
pahemat kätt keskel)

Ernst. Ehk läheb mul korda teid terweks
arstida.

Kalpus. Waewalt. Ma olen seni juba ühe
professori ja wiis arsti äraproowi-
nud, terwed kastitüäied rohtu alla nee-
lanud, magusat, mörudat, kibedat, haput,
soolast, punast, rohelist, walget, si-
nist kollast rohtu, pulbert, tilkasid,
mitte midagi ei aidanud.

Parkalai ja Kerge (tulewad tagasi).

Kerge. Kong meeldib mulle, ma üürin ta
enesele.

Parkalai (kõrwale). Kong?! (Kõwasti).

Wabandage üks silmapilk. (Astub Erns-
tist paremale poole).

Kerge. Kaheks.

Parkalai (tasa Ernstile). Kahekümne rubla
eest üürisin wälja. Ei tinginudgi. Pais-
tab õige uhke härra olewat.

Ernst (tasa). Ma teen temaga kauba kind-
laks, sina kuula waheajal selle juttu
päält, mulle jätkub juba. (Läheb taga-
poole Kerge juurde).

Parkalai (Kalpusele). Kust wôin ma teie
asju ära tuua?

Kalpus. Seda seletan ma teile kohe. (Kõne-
lewad tasa).

Ernst (ennast esiteledes). Ernst Loidap.

Kerge. Kerge - Julius Kerge. Mul on küll
au lossi omanikku näha?

Ernst. Te olete, nagu ma praegu kuulen, sel-
le toa sääl üürinud - äh - te wabanda-
te - äh - üür tuleb ette ära maksta.

Kerge. See halb komme, tahtsin ütelda, see tingimine on ju üleüldiselt wiisiks, on - äh - (rinnataskusse kätt pistes) kas wõite wiiesajarublalisest tagasi anda?

Ernst. Kahetsen - juhtumisi praegu mitte - aga mu teener wõib ju siin lähedal wahetada.

Kerge. Ei, ei, ei! Waewalt olen ma siia saanud ja peaksin teid juba tülitama? Seda ma ei soowi, see käiks täiesti minu põhjusemõtete wastu. Ei olegi ju nii suurt ruttu, sellega on ju aega. Ma jään kohe siia.

Ernst. Wäga armas. Ja teie asjad? Kas peab minu teener - ?

Kerge. Ei! Selle eest hoolitsen ma ise - täna õhtu. Ma ei taha teid praegu enam eksitada, poen oma uesse korterisse.

Ernst. Olge nõnda lahke.

Kerge. Nägemiseni. (Ära keskele pahemat kätt)

Kalpus (kes seni gümnaastika harjutusi on teinud, mis Parkalai imelikult järele aimab, Parkalaille). Ja ärge seltsessi ära unustage.

Kerge (mõirgab oma toas halvasti õnnestanud heliredelit)

Ernst (heitunult). Mis see on?

Parkalai. Kolab nagu aurulaewa torust.

Kalpus (kõrwu kinni hoides). See tapab minu ära! Seda ei jõua ma ära kanda. Kui ta järele ei jäta, tulewad mulle krambid.

Ernst ja Parkalai (kargawad talle appi).

Ernst (enesele). Need on aga kaks ilusat eksemplari!

Parkalai (kõrwale). Nüüd on mind issand õnnistanud!

Kerge (laulab "Mingemüles mägedele", mõirattes).

Ernst. Mis ta sääal mõirgab?

Parkalai. "Mingem üles mägedele".

Kalpus. Ma soowiksin, et ta parem põrgusse läheks. (Ernstile). Minu härra, see ei

ole mitte korter, see on loomaaed.

Ernst. Ma jään ka sellelesamale arwamisele.

Kalpus. Kui see elukas mitte järele ei jäta, hüppan ma aknast wälja ja teie olete selles süüdi.

Ernst. Kuradi pihta, ega ma tal suud kinni ei saa hoida.

Kerge (on jälle uut laulu hakanud).

Ernst. Parkalai! Parkalai! Mine, üttele sellele inimesele, et ta halastagu ja lõpetagu oma indianlase hulumine. See ajab ju ahastuse pääle.

Parkalai (jookseb Kerge tuppa, koputab, laul lõpeb, kuuldakse "sisse" hüütawat; astub sisse).

Kalpus. Kas ta järele jätab?

Ernst. Loodetawasti. Nii palju inimesearmastust peaks ta usuõpetuse tunnistikka kaasa saanud olema.

Parkalai (tuleb ruttu toast wälja, käed kõhu pääl).

Ernst. Noh, Parkalai, mis ta wastas.

Parkalai (kaeblikult). Wastas mulle jalapingiga wastu kõhtu! Wandus nagv inimesesõõja ja ütles, tema toas ei tohtiwat teda keegi eksitada.

Kalpus. See on aga kena tulewikupilt. Mina kolin wälja.

Ernst. Jääge aga, ega ta terve päew ei laula.

Parkalai (Kalpusele). Teie leiata igas korteris midagi, mis teile ei meeldi.

Ernst. Pidage! Mul tuleb midagi meelde, onu ostis enesele antifoni. Ta peab siin kuskil olema. Selle annan ma teile. (Kirjutuselaua juures keskel kraamides). Oige, siin ta on. Wõtke! See toppige enesele kõrwadesse, siis ei kuule te mitte midagi. Önnistuserikkas leidus. Katsuge õige!

Kalpus (on enesele mõlemad antifonid kõrwadesse toppinud). Nii! Hüüdke nüüd kord, ma katsun, kas ma kuulen.

Ernst (hüüdes). Härra Kalpus! (Weel kõwemini)

Härra Kalpus!

Kalpus (rõõmsalt naeratades). Ma ei kuule mitte põrmugi.

Parkalai (väga kõvasti). Teie hädawares!

Kalpus (nagu üleval). Väga hää! Tore leidus! Ma jään siia. (Paremat kätt eespoolt ära).

Parkalai (wiisakalt kumardades). Käi mine-ma onnetu rüütel!

Ernst (paar sammu pahemale poole). Küll olen ma rõõmus, kui see kuu moodas on! (Koputatakse keskel paremat kätt).

Sisse.

Fifi ja toatüdruk (tulewad keskelt paremat kätt).

17. etteste.

Parkalai (paremat kätt). Fifi ja toatüdruk (keskel). Ernst (mõlemist pahemat kätt).

Fifi (lihtsalt, aga väga hästi riides, kindel ja osaw ülesastumine). Kas siin on tubasid saada?

Ernst. Ja, mu preili. (Kõrwale). Tuhat ja tuuline, on see aga ilus!

Parkalai (kõrwale). Päriskomvek!

Fifi. Ma otsin ilusat tuba uulitsa poole ja toatüdrukule väiksemat kambrikest.

Ernst (ust pahemat kätt eespool awades). Kas ehk see tuba teie maitse järele oleks?

Fifi (Ernstist mööda astudes, tuppa waadates, rõõmsalt üllatatud). Ah! Waimustaw! On aga minu jaoks küll liiga kallis.

Ernst (wiisakalt, aga tagasihoidlikult). O, kolmkümmend rubla kuus ühes kambrikestega toatüdruku jaoks ei tohiks liiga kallis olla.

Parkalai (keeletult tema juurde astudes, tasa Ernstile). Mis te räägite?

Ernst (tasa). Pea lõuad!

Fifi. See ei ole sugugi kallis. Ma wõtan toa ära ja asun kohe siia elama. Siin

minu nimekaart. (Annab ta Ernstile).
Ernst. Ma loodan, teil peab siin meeldima,
 mu preili.

Fifi. Ma loodan seda niisamati. (Toatüdru-
 kule). Anna! Too minu asjad ära.

Toatüdruk (keskelt paremat kätt ära).

Fifi. Nägemiseni, mu härra!

Ernst (teda tema ukseni saates). Oli mul-
 le väga armas.

Fifi (oma tupp).

18. etteaste.

Parkalai. Ernst (temast pahemat kätt).

Parkalai (enesele). Seltskond läheb ikka
 iseäralikumaks.

Ernst. Saperlott! See naene on ilus! See
 peenike wiis, see graatsia igas liigu-
 tuses, see lihtne ja siisgi maitserikas
 toalett ja need silmad! Kas sa neid
 silmi tähele panid, Parkalai?

Parkalai (kuiwalt). Ei! Aga ma panin tähe-
 le, et teie meelest lasksite minna üuri
 ette maksta lasta.

Ernst. Ma ei wõi ometi niisugust peeni-
 kest naesterahwast kohe neid paari
 rubla käest wälja nõuda?

Parkalai. Äri on äri! Peab wõtma isiku
 päale vaatamata. Kuidas on aga selle
 uue üürniku nimi.

Ernst (kaardilt lugedes). Fifi Orbeliani.

Parkalai. Pagana ilus nimi!

Ernst. Aga nüüd tööle. Meil on nii mõndagi
 weel toimetada.

Mõlemad (ruttawad keskelt pahemat kätt
 ära).

Parkalai (laulab minnes). Oh armas Anna!

Peenar, Katharina, Eewa (keskelt paremat
 kätt).

19. etteaste.

Peenar (paremat kätt). Eewa (keskel).

Katharina (pahemat kätt).

Peenar. Siin wist küll peaks olema.

Katharina (sofale pahemat kätt wajudes).

Adalbert, ma ei jõua enam!

Peenar. Mul wajuwad ka juba kondid kokku.

Aga kelle muu süü see on, kui sinu?

Täna hommiku kella kaheksast saadik jookseme siin ringi, et korterit leida. Me oleksime wõinud need paar nädalat, mis me siia tahame jääda väga hästi wõõrastemajas wõinud elada. (Ta istub paremat kätt ettepoole).

Katharina. Sa tead, et mul kõik wõõrastemajad wastikud on. Sää! oled sa ainult nagu nummer ja sinu eest hoolitsetakse ainult siis, kui sa jootraha hästi oskad loopida. Istu ometi, Eewa!

Eewa (istub sõfist paremat kätt).

Peenar. See on ju kõik väga häa ja ilus, kui me ainult seni korteri oleksime leidnud, mis sulle meele järele on; aga igalpool oli sul midagi laita. Ja neli tundi ühest trepist üles ja teisest alla ronida, see on juba loomapiinamine.

Katharina. Ole sina aga päris wait, ma tean juba, mille järele sinu meeleke mõlgub. Kas sa arwad, et ma tähele ei pannud, kuidas sa igalpool - Eewa sa ei pea mitte ikka kohe nii kõrwad kikki ajama, kui su wanemad juttu westawad.

Eewa (tõuseb püsti ja waatab pilta, mis seintel ripuwad).

Katharina. Kas sa arwad, et ma tähele ei pannud, kuidas sa rohkem korteri pere-naeste kaunidust uurisid kui korterite lahedust!

Peenar. Aga armas Katharina!

Katharina. Ja siis weel need hinnad! Need olid ju hirmsad!

Peenar. Hoho, hoho! Need paar rubla ees wõi taga ei oleks küll meile midagi tähendanud, seda wa'puru meil ju ikka on!

Katharina. Sest et mina ikka waewalt teenitud kopikatel näpu pääl olen hoidnud, ja see oli sinu õnn!

Peenar (ohates). Njah!

Katharina. Mul oli juba mitu korda nõu raha

walitsust sinu kätte usaldada, et sa näeksid, mis sinust ilma minuta saaks; aga seda ma ei tee, sest mul on kohustus oma lapse vastu, see ei pea selle all kannatama, et tema isa nii kergemeelne on. - Eewa, tule kohe siia! Need pildid sääl ei ole midagi noore tütarlapse jaoks.

Eewa. Aga mamma!

Peenar. Ara ometi last ikka nõnda utsita!

Katharina. Ara ennast minu kasvatusewiisi sekka sega - siia istu, Lewa ja kuula sõna!

Eewa (istub mossis näoga sofale, oma emast paremat kätt).

Katharina. Kas siin majas siis kõik surnud peeaksiwad olema? Mitte keegi ei tee meiega tegemist.

Peenar. Ma olen rõõmus, et ma siin istun, ja seda ma sulle ütlen, siit ma ka korteri üürin. Mina vähemalt ei lähe siit sammugi edasi.

Katharina. Ara jonni, muidu wõid sa midagi weel kuulda saada - ah, sääl tuleb keegi.

Kalpus (paremalt poolt eest).

20. etteaste.

Endised, Kalpus.

Peenar, Lewa, Katharina (tõusewad püsti).

Kalpus (rõõmsalt edasitagasi kondides).

Tore leidus! Tore leidus, niisugune antifon! Ma ei kuule mitte midagi. See mõjub nii hästi närwide pääle.

Katharina. Härra, me oleme tulnud tubasid vaatama. - Kas ta halvasti peaks kuulma?

Peenar (niisamati). Korteriit tahame waadata. - See on ju päris kurt.

Katharina ja Peenar (Kalpusele kõrwa sisse karjudes). Olge lahked näidake meile korterit!

Kalpus (rõõmsalt naeratades). Kas te midagi ütlesite?

Peenar (enesele). See oleks kohane mees minu naesele! Ta õnnelik ei kuule mitte kui midagi.

Ernst ja Parkalai (ruttu paremalt poolt tagast).

21. etteaste.

Endised Ernst. Parkalai.

Ernst. Mis siin siis on?

Parkalai. Wist üürnikud.

Ernst. Teie wabandate! Parkalai, näita tubasid.

Parkalai. Palun! (Näitab paremat kätt taga poole).

Katharina. Tule, Adalbert!

Peenar, Katharina, Parkalai (ära).

Kalpus (Ernstile). Tohtri härra, ma tänan teid. Ma olen nagu uuesti sündinud. Ma ei kuule mitte põrmugi enam, mul on nii hää olla, nagu oleks mul kõrwa trumminahk katki läinud. (Ära oma tupp)

22. etteaste.

Ernst. Eewa, temast pahemat kätt.

Ernst. Kui kerge on ometi monikord inimest õnnelikuks teha. (Näeb Eewat, enesele).

Kanäe! Missugune kena olewus! (Eewale).

Noh, mu preili, kas teie mitte oma wanematega koos tubasid ei soowi waadata?

Eewa. Ah ei, mu härra. Mis minu wanematele meeldib, meeldib ka minule.

Ernst (enesele). Sõnakuulelik ja hästi kaswatatud. Tänapäew harwa leida. See mulle meeldib. Selle eest annan ma korteri kümme rubla odavamalt kui mõtlesin. (Kõwasti). O, teie wanematele peaks siin meeldima. Seitsekümmend rubla - ega see kõrge hind ei ole nii toredate tubade eest. Kuidas teile Tartu meeldib?

Eewa. See, mis ma siin lühikese aja jooksul nägin, meeldib mulle väga hästi!

Ernst (enesele). Kui kena ta on, kui ilusad, hääd silmad tal on. Neid inimesi ma ära ei lase ja kuigi ma weel hinnast maha peaksin jätma. (Eewale). Wõib olla, et

ma teile teie siinwiibimise ajal oma linna tundmisega kasulik wõiksin olla.

Eewa. Kuidas see minu wanemaid rõõmustaks.

Ernst. Teid mitte?

Eewa. On teil nii vähe enesearmastust, et te seda ei usu?

Ernst (enesele). Imearmas laps!

Eewa. Wanemad waatawad korterit kaua.

Ernst. Ma waatan selle kui hää tundemärgi pääle. Nad leiawad ka waewalt niisuguse korteri 60 rubla eest.

Eewa. Ma arwan, ta pidi ju seitsekümmend maksma?

Ernst. Kas ma nii ütelsin? Siis olen ma eksinud - ta maksab wiiskümmend.

Eewa (naerdes). Aga minu härra! (Läheb mone sammu tagapoole).

Ernst (enesele). Kui ta naerab, on ta weel ilusam.

Peenar, Katharina, Parkalai (tulewad tagast poolt paremat kätt).

23. etteaste.

Parkalai (paremat kätt nurgas). Ernst (temast pahemat kätt). Eewa (natuke tagapool). Katharina (pahemat kätt eespool). Peenar (temast paremat kätt).

Katharina. Ja kui palju peab korter maksma?

Ernst. Nelikümmend rubla.

Peenar. Kuidas?

Parkalai. Kuidas? (Ahastades enesele). Kui see nii edasi läheb, siis paneme weel raha juurde.

Peenar (tasa Katharinale). Noh, armas Katharina, ma arwan, et teeme aga kaup ära! (Kõlistatakse Kalpuse toas).

Parkalai. Aha, meie närwihärra! (Ruttu ära Kalpuse tuppa).

24. etteaste.

Endised ilma Parkalaita. Siis Kalpuse hääl.

Katharina (Peenarist mööda Ernsti poole minnes). Me üürime korteri ära.

Peenar. Issand taewas olgu kiidetud! Wiimaks

ometi!

Eewa (enesele). See on tore!

Ernst (enesele). Ta jääb!

Katharina. Tingimised on muidugi, et meil
hädad ja waiksed naabrid on.

Ernst. O, mis sellesse puutub, kõige puhtam
väljavalik.

Kerge (omas toas laulab "Wiimase weretil-
gani tahan wõidelda").

Katharina. Kust see siis tuleb?

Ernst (ehmatanult). Miina Hermannini "Kalew
ja Linda", armuline proua. (Enesele).

See pagan laulab mind weel waaseks!

25. etteaste.

Endised Parkalai, Kerge ja Fifi hää-
led. Siis Kalpus.

Parkalai (ruttu Kalpuse toast). Doktori
härra, doktori härra!

Ernst. Mis on? Mis wiga?

Parkalai. Aidake! Ruttu! Härra Kalpusel
on need riistad säääl, need sandifoo-
nid kõrwadesse libisenud - ta ei saa
neid enam kätte ja lööb nüüd wihaga
kõik pihuks ja põrmuks. (Kuuldakse käre
ja lõhkumist Kalpuse toast).

Ernst. See inimene saadab mind mulla alla.

Ernst ja Parkalai (Kalpuse tuppa).

Katharina. Wäga waikne ei paista siin ole-
wat.

Peenar. Aga odaw.

Kerge (laulab omas toas "Mu-kallim, ülewal
kambris säääl").

Fifi (harjutab omas toas koloraturisid).

Kalpus (omas toast jookstes). Ai! Appi! See
on minu surm! -

Parkalai (tema kuuesabast kinni temale
tagast järele).

Ernst (niisamati).

Perekond Peenar. Jumala pärast, minema!

Peenar, Katharina, Eewa (ruttawad taga pa-
remat kätt tagapoole ära).

E e s r i i e .

II. waatus.Seesama saal.1. etteaste.Kerge ükski.

Kerge (hingetult keskeft paremat kätt).

Oli see aga jaht. Ma olen üsna hinge-
tu. Ei oleks uskunudgi, et kingsepp nii
jooksta wõib. Nagu hurt oli ta mul jä-
rel:ikka tihedalt kannul. Önn, et ta
lõpuks minu jäljed ära kaotas! Sest
kui ta mind siin leiab, siis saawad
sellest ka minu teised wõlauskujad
kuulda ja mul ei ole ühtegi rahulikku
tundi enam. On see küll elu! Ma ei wõi
warsti ühestgi uulitsast enam läbi
käia, sest et igalpool inimesi elab,
kellele minult midagi nõuda on. Ja on
neil inimestel ka mälu, nad ripuwad
minu küljes, et otse liigutaw.

Parkalai (tuleb keskeft paremat poolt
kohwitassidega ja kohwikannuga).

2. etteaste.

Parkalai. Kerge (temast pahemat kätt).

Kerge. Kuulge, härra Parkalai!

Parkalai. Härra Kerge?

Kerge. Kui järgmiste päewade jooksul kee-
gi minu järele peaks küsima, siis ei
ole mind kodus, siis ei saa minuga
kokku; ma ei wõta külalisi vastu, mitte
kedagi. Seda pidage meeles, muidu lõikan
ma teil kõrwad maha. (Ara oma tupp).

Parkalai (kaunis ehmatanult). Wäga lahke!

See on kare mees! Selle eest tuleb
ennast hoida. (Kõlistatakse kõwasti
Kalpuse toas).

Parkalai. Kohe! Ma tulen juba. (Ara Kalpu-
se tupp).

3. etteaste.Ernst ükski.

Ernst (tuleb omast toast paremat kätt

tagast, lahtine raamat käes, mille ta vihaselt nurka viskab). Ahastama paneb! Ma võin teha, mis ma tahan, mitte wist minutitgi ei saa ma rahulikult raamatute juures olla. Aga seejuures ei ole keegi muu süüdi, kui see wäike rööwel, see Eewa oma nõiduwate kelmisilmadega. Kui waimustaw wõib ta olla, kui ta hing kätte alt wälja tuleb, kui ta nii lahtisulab; aga ma olin ettewaatomata. See oli rumal, et ma temaga nii palju tegemist tegin. Aga kas ma wõisin aimata, et ta kõige pääle kohe nii tõsiselt waatab, et ta igale wäiksele naljale niisuguse tähtsuse annab. Ma pean ettewaatomata, tagasihoidlikum olema, muidu wõib, kurat teab, mis sellest weel wälja tulla. Ma ei wõigi ju teda ära wõtta, ma olen Emiga nii hästi kui kihlatud. Ma teen talle õige mõistlikult selgeks, et ma teda wõtta ei saa.

Parkalai (paremat kätt eestpoolt).

4. etteaste.

Parkalai. Ernst (temast pahemat kätt).

Parkalai. Seda ma teile ütlen, doktori härra, kui sellele sääl (näitab Kalpuse toa poole) midagi peaks juhtuma, siis tuleb see teie hinge pääle.

Ernst. Minu hinge pääle?

Parkalai. Sest saadik, kus teie ta kallal tohterdate, ei anna mina tema terwise eest mitte kolme kopikatgi.

Ernst. Ma lähen teda pärast waatama.

Parkalai. Ei, jätke parem. Kas te siis enne rahu ei saa, kui ta me alla olete saanud.

Ernst. Mis teised üürnikud teewad?

Parkalai. Palju tööd teewad nad mulle ja wähe röömu. Teenida saab armetult wähe. Iseäranis see õhulind, see Kerge, see paistab mul nikker nummer olewat. Sellele wõite ka teie järelejooksta, enne kui oma üüriraha käte saate.

Ernst. Küll ta maksab.

Parkalai. Kui te sada aastat wanaks saate, siis ehk elate selle rõõmu veel ära. (Kõlistatakse Kalpuse toas). Mitte wiit minutitgi ei anta rahu! Ah so - weksli ostsin ma wälja. Wana Taaweti imestanud nägu oleksite pidanud nägema.

Ernst. Wôin arwata!

Parkalai. Pea! Peaaegu oleksin unustanud. Preili Eewa pistis mulle ühe kirjakese teie jaoks pihku. Siin ta on.

Ernst (awab ja loeb).

Parkalai. Mis see wäike lilleke siis kirjutab?

Ernst. Häbemata saks!

Parkalai. Kas nii kiri algab?

Ernst. Nüüd aga kasi minema.

Parkalai. Taewataadike, ma ei olegi nii uudishimuline, aga teada tahaks ka ometi. (Ära Kalpuse tuppa).

Ernst (lugedes). Armas Ernst! Wanemad lähewad täna wälja. Ma ütlen, et mul pää walu- tab, et sinuga segamata wôiks lobiseda. Mul on sulle palju jutustada. Suund- len sind Sinu Eewa. (Kõneleb). Minu Eewa! Soo - sää! see nüüd ongi!

Peenar (tuleb paremat kätt tagast).

5. etteaste.

Peenar. Ernst (temast pahemat kätt).

Katharina.

Peenar (piip suus, tuppa tagasi hüüdes). Ja, ja Katharinakene, ma lähen juba. (Ernst- tile). Ah, doktori härra, kas lubate?

Ernst. Palun wäga, armas härra Peenar.

Peenar. Minu naene ei salli nimelt mitte, et ma toas suitsetan.

Ernst. Kas eilane jalutuskäik meeldis teile?

Peenar. Wäga! Pean teid päälegi kiitma - teie oskate minu naesega ümber käia, imestamise wäärt. Ta oli eila ju peaaegu lahke.

Ernst. Kas ta seda siis mitte alati ei ole?

Peenar. Seda küll. Aga tal on imestamisevääriiline and seda mitte märgata lasta. Ja umbusklik on ta, teie ei wõi aimatagi. Sest ajast saadik, kus me siin linnas oleme, ei lase ta mind wiieks minutiksgi silmast.

Katharina (uksest väljawaadates). Adalbert, kas sa siin oled?

Peenar. Ja muidugi, mu ingel. Kas sa midagi soowid?

Katharina. Ei! (Kaob ära).

Peenar. Näete?

Ernst (naerab ja läheb Peenarist mööda paremat kätt ja istub).

Peenar. Teie naerate? Kas te wast arwate, et see lõbu teeb, nii politsei ülewaa-tuse all olla? Ma ei wõi enesele ka kõige süütamatatgi lõbu lubada, ilma et ta sekka kargaks nagu murdja ingel.

Ernst. Te olete oma abikaasale ehk põhjust annud selleks umbusalduseks.

Peenar (meelitatult). Hm! Mapean tunnista-ma, ma olen alati kaunimast soost wai-mustatud olnud ja mitte ilma tagajär-gedeta, nagu ma juurde pean lisama. Muidugi, meie juures kodus ei ole kül-lalt juhust, siin aga loodan ma küll mõnda väikest romani läbielada.

Ernst. Papa Peenar, papa Peenar, olge ette-waatlik!

Peenar. Päh, just hädaohtlik, selle juures tulebgi lõbu.

Parkalai (tuleb Kalpuse toast).

6. etteaste.

Parkalai. Ernst. Peenar.

Parkalai (Ernstile). Nüüd tahab ta jälle kameliteed. Päril lõõtsutama paneb. (Paremat kätt keskelt ära).

Ernst. Teie olete wäga ette-wõtlik, härra Peenar.

Peenar. Mu kodulinnakeses nimetati mind

alati ilusaks Adalbertiks, ja te saate ometi aru, et niisugune nimi ka kohustab.

Ernst (naerdes). Muidugi, muidugi!

Anna (tuleb paremat kätt keskelt).

7. etteaste.

Endised. Anna.

Anna (paremat kätt keskelt tulles läheb

Fifi tuppa pahemat kätt eespool).

Peenar. Kes see ilus laps peaks olema?

Ernst. Preili Orbeliani toastüdruk. See preili elab siin.

Peenar. O! Kena naabrus ja mul ei olnud sellest aimugi!

Parkalai (keskelt paremat kätt, astub Peenari ja Ernsti wahele). Doktori härra! Doktori härra!

Ernst. Kus põleb?

Parkalai. Praegu, pani Lady plehku -

Peenar (ruttu). Uks lady elab ka siin?

Parkalai. Nende tädi koer. Tulge ruttu, ma ei saa talle järele jooksta, ma pean theed keetma.

Ernst. Pagana pihta, see pistab ka iga päew kord plehku.

Parkalai. Rutake, muidu peab jälle trahwi maksma, tal ei ole suukorwi.

Ernst. See loom ajab mind weel pankrotti!

Mõlemad (ruttu keskelt paremat kätt ära).

Fifi (tuleb pahemat kätt eestpoolt).

8. etteaste.

Peenar. Fifi (temast pahemat kätt).

Fifi (omast toast tulles, tagasi rääkides). Koristage tuba ära, ma olen seni salongis.

Peenar. Pagana pihta, naaber! See on aga ilus!

Fifi (mõtes enese ette). Täna on alles kolmas. Ma ei tea toesti mitte, kuidas ma läbi pean ajama kuni järgmise palgapäewani. Ja õmbleja ei taha minu uusi kostümisid mitte enne kätte anda, kui ma wana arwe ära olen õiendanud. Mis

ma pean tegema? Ja kostümid pean ma ju kätte saama, kui ma üles astuda tahan.

Peenar (tagapool seistes, enesele). Kas ma tohiksin temaga juttu alustada? (Waa-
tab kartlikult tagasi). Ah tühja! Ma katsun! Katharina on ametis, et ennast ilusaks teha ja see wõtab aega. (Waa-
tab enne suurde peeglisse paremat kätt eespool ja astub siis kerge häbelikku-
sega ettepoole). Armuline preili, wotan luba ennast teile tutvustada: teie naaber Peenar, Adalbert Peenar.

Fifi (wiisakalt, aga jahedalt). Wäga rõõmustaw, mu härra.

Peenar. Ma olen kapitalist ja wiibin siin mõne nädala, oma lõbu pärast.

Fifi (enesele). Kapitalist? (Wäga lahkelt) Teie ei usu, kuidas see mind roomustab, et mul nii lahke naabus on.

Peenar (enesele). Ma meeldin talle. (Jääb saali paremale poole külge, sagedasti kartlikult tagasi waadates).

Fifi (paremat kätt, istub).

Peenar. Kas teie ka omaks lõbuks siin olete?

Fifi. Nii hää mu põli ei ole. Ma olen siin ametis.

Peenar. Ametis?

Fifi. Ja. Operettelaulja varietees.

Peenar (enesele). Kunstnik? See oleks just minu maitse. (Kõwasti). See on teist aga ilus, mina olen teie ametist waimustatud.

Fifi. Aga miks te lähemale ei astu? Istuge ometi siia! Nii oleks palju lõbusam juttu ajada. Näeb peaaegu wälja, nagu kardaksite teie mind.

Peenar. Mina? Oh ei - eh - ma seisan parema meelega, arst soovitas mulle liikumist - eh, mis osas teie järgmisel etendusel ülesastute?

Fifi. Prints Romiro uues operetes "Armuaed".

Peenar. Armuaed! Prints Ramiro? Selles peate küll waimustaw wälja nägema.

Fifi. Kui te pai olete, siis wõite mind juba waremalt kostümis näha.

Peenar (särades). Tõesti?

Fifi. Ma pean ju, enne kui üles astun, oma kostümid selga proowima. Teil on kindlasti maitset ja wõite mulle siis nõuu anda. Mul ei ole ju ühtegi inimest maailmas, olen nii üks ja mahajäätud.

Peenar (hoopis waimustatud). O mu preili, ärge seda ütelge. Kas see igauhele auuks ei oleks teid kaitseda?

Fifi. Keda wõib nüüdsel ajal weel usaldada? Kas ma ei saa ikka kartma, et need ainult sõnad on, et sellega rehkendatakse, et ma kerge uskuma olen?

Peenar. O, mu preili, on ka mehi, mehi, kes kunsti wastu otsekohesed on. Tehke minuga katset.

Fifi. Aga mu armas härra Peenar!

Peenar. Mis wõin ma teie eest teha? Mis? Ütelge! Kõnelge!

Fifi. Kui hää teie olete! Teid wõiksin ma usaldada. (Ulatab talle käe).

Peenar (suudleb kätt, astub siis aga jälle paar sammu tagasi).

Fifi. Ja minu usalduse tõenduseks peate teie mind prints Ramiro osas nägema.

Peenar. Kudas?

Fifi. See on minu õmbleja teha. Mul on talle weel wäike summa maksta ja alles siis annab ta mulle mu kostümid kätte. Te näete, kui otsekohene ma olen.

Peenar. Teil on rahalisi raskusi?

Fifi. Praegusel silmapilgul ja. Ma ei wõi seda salata.

Peenar. O, mu preili, kui see mitte liiga päaletükkiw ei ole, kui ma tohiksin julgeda ja -

Fifi. Tõesti? Kas te seda tõesti tahaksite teha?

Peenar. Ma palun teilt selleks luba.

Fifi. Olgu, te peate nügema, kuidas ma teid usaldan - ma toon arwe (Ruttu pahemat kätt ette ära).

Peenar (väga rõõmsalt). Areneb! Areneb! Ma saan oma romani läbi elada. - Kui osaw ma aga ka olen, kui kawalalt ma seadsin. Hahahahaha!

Katharina (paremat kätt tagast).

9. etteaste.

Katharina. Peenar (temast pahemat kätt)

Katharina. Sa oled ju väga lõbusas tujus, Adalbert.

Peenar (kõrwale). Araneetud! Minu naene!

Katharina. Mille üle sa siis nii naersid? (Naatab ringi).

Peenar. Kas ma naersin? Mina naersin? Imelik! Ma ei kuulnud ise mitte midagi.

Katharina. Ma pean sinuga rääkima.

Peenar (kartlikult). Kas me ei läheks parem oma tuppa?

Katharina. Ei! Eewal ei ole tarwis kuulda, mis mul sulle ütelda on.

Peenar (enesele). Nüüd peaks prints Kamiro tulema!

Katharina. Päälegi kaebab Eewa pääwalu üle, ta jääb täna koju.

Peenar (enesele). Kui ma ta ainult sellest toast wälja saaksin!

Katharina. Aga siis jää ometi silmapilguks paigale! Mis sul õige on?

Peenar. Kas sa ei tunne, et siin koledasti tombab?

Katharina. Ma ei tunne mitte midagi.

Peenar. Midagi ei ole hädaohtlikum kui tombetuul, sellest wõib enesele eluks ajaks surma kaela saada. Mine oma tuppa, sa wõid seda mulle ju tee pääl jutustada, mis tarwis. Seadi ennast walmis, et me minema saaksime.

Katharina. Minugi pärast. Aga ma wõin sulle ütelda, Adalbert, sinu hoolitsemine minu terwise eest paistab mulle väga kahtlane olewat.

Peenar. Katharina, sa haawad mind.

Katharina. Ma tulen kohe jälle tagasi
(Paremat kätt taga ära).

Peenar. Puhh! Küll maksis waewa. (Ruttu
pahemale poole, Fifi ukse juurde jook-
tes ja koputades).

Fifi (tuleb eest pahemat kätt).

10. etteaste.

Fifi (wälja tulles). Siin on arwe, ma olin
ta ära kaotanud ja pidin teda otsima.

Peenar (pääle käies). Andke siia.

Fifi (mängides). Nii tormiliselt?

Peenar. Ja, mul on rutt.

Fifi (nokkides, arwet talle ulatades ja jäl-
le tagasi tõmmates, kui ta teda tahab
wotta). Te tahate minust lahti saada?

Peenar. Ei! - Tõepoolest mitte! Ma - pa-
lun - andke ta ometi siia!

Fifi. Wõtke! Wõtke! Wõtke!

Peenar (kargab arwe järele ja saab ta kät-
te).

Fifi. Oh teie kuri mees! (Ruttab oma ukse
juurde). Nägemiseni. (Ära pahemat kätt
ette).

11. etteaste.

Peenar üks.

Peenar. Nägemiseni! Päriskuumaks ajas!

Aga tal on werd ja see meeldib mulle.

(Arwet awades). Ülejääk 140 rubla!

140 rubla - kurat wotku! (Ajub pare-
mat kätt eespool toolile). See on ju

päriskwarandus ja mul on waewalt weel

sada rubla taskus. - Noh, see on aga kena

üllatus! Kust ma selle rsha wotan? Saa-

ma ma ta kusagilt pean, muidu olen ma ko-

ledasti blameritud. Nüüd olen ma enesele

aga ilusa supikese keetnud! Ei jää

muud üle kui naese poole pöördada. Aga mis

pean ma talle ettewaletama? Kui ta mi-

dagi märkab, siis on ta nagu lõwi, nagu

tiiger -

Katharina (paremat kätt tagast).

12. etteaste.

Peenar (istudes). Katharina (temast pahe-
mat kätt).

Katharina (Peenari kübaraga ja kepiga).
Adalbert!

Peenar. Mu ingliske?

Katharina. Ma olen walmis.

Peenar. Ilus, mu nukukene. (Enesele). Kui ma
ainult teaksin, kust ma selle raha saan.
(Istub mõtetes).

Katharina (oma tuppä rääkides). Jumalaga,
Eewa. (Mõtetes enese ette). Ma panen parem
ukse lukku; noorte tütarlastega ei wõi
küllalt ettewaatlik olla. (Keerab ukse
tasa lukku ja paneb wõtme taskusse). Nii
nüüd woin ma vähemalt rahulik olla. (Kõ-
wasti Peenarile, kes ilma teda tähelepane-
mata, mõtetes istub). Tule, Adalbert!

Peenar (enesele). Kui ma ainult teaksin -

Katharina, Adalbert!

Peenar (tõuseb püsti). Mis on? Ma olen ju
juba äraläänud.

Katharina (paneb talle kübara päha ja tõukab
ta enese ees keskelt paremat kätt wälja).

Ernst ja Parkalai (keskelt paremat kätt).

13. etteaste.

Ernst. Parkalai (tassi theega). Pärast
Eewa hääli.

Ernst (peenart ja Katharinat ukse pääl ter-
witades, Parkalaile). Nüüd aga pea looma
paremini silmas. Ma ei wõi mitte talle
läbi poole linna igapäew järele jooksta.

Parkalai. Ma panin ta kinni. (Ära Kalpuse
tuppä).

Ernst. Wanemad läksiwad ära. Ma katsun nüüd
Eewale mõistust päha panna, muidugi hästi
hellalt; ta on ju armas laps ja ta on mul-
le ka wäga armas, aga - (Koputatakse Eewa
toast seestpoolt ukse pihta).

Ernst (astub ukse juurde ja koputab ka). Mina
olen, Eewa! Tule õhk on puhas.

Eewa (omast toast). Ma ei saa ju mitte, uks
on lukus.

Ernst. Pagan wõtku, sedawiisi ei saa me ju mitte juttu ajada. Oota, ehk sünnib mõni teine wõti. (Katsub oma wõtmid). Ei lähe.

Parkalai (Kalpuse toast, ahastades). Nüüd tahab ta jälle oma sinepiplaastrit saada. Kui see ikka nii edasiläheb, siis lähen ma nõdrameelseks.

Ernst. Parkalai, kas sul mõnda wõtiti on, mis siia sünniks.

Parkalai. Aha, sissemurdmine raskendatud tingimistel! (Tõmbab wõtmekimbu taskust) Sähke, katsuge. Mina lähen ära, mina ei ole mitte midagi näinud. (Ära keskelt paremat kätt).

Ernst (katsub, üks awaneb).

Eewa (lendab tema kaissu).

14. etteaste.

Lewa. Ernst (temast paremat kätt).

Eewa. Wiimaks ometi olen ma sinuga jälle üksi! Kuida ma sellejärele igatsesin! Aga me peame ettewaatlilikud olema, et keegi meid äkki ei näe. Et ema mind luku taha pani, sellest on näha, et ta umbusklik on. Ta saab sellega walmis, et ta kohe tagasi tuleb ja järele waatab, mis ma teen. Kas tead? Sina seisa siin ukse juures (näitab paremat kätt keskele), et sa kohe kuuleks, kui keegi tuleb ja mina jään siia (näitab paremat kätt tagapoole) läwele seisma, et kohe ära kaduda, kui hädaoht ligineb.

Ernst. See on äga -

Eewa. Palun, palun!

Mõlemad (asuwad tähendatud kohtadele).

Eewa. Kas ei ole ilus niiwiisi? Me näeme üksteist, wõime rahulikult juttu westa ja kui sa õige armas oled - waata - (kumardab ettepoole) siis wõime üksteisele kätt anda ja -

Ernst (enesele). Ta on waimustaw! (Kumardab ettepoole, et tema kätt pihku wõtta).

Kerge (astub sel silmapilgul pahemat kätt keskelt omast toast ja laulab "Anna mul kätt mu armas").

Eewa ja Ernst (lendavad koost ja kaowad oma uste taga, et Kerge neid täbele ei paneks).

15. etteaste.

Kerge (üksi).

Kerge (enesele). Kõht nõuab käskiwalt oma õigust. Nuriseb juba õige ähwardawalt. Ma pean kuskil naabruses olewasse restorani minema, kus mind weel ei tunta. Loodetawasti ei tule mulle üksigi minu wereimejatest wastu. (Ära keskelt paremat kätt, kust ka Ernst kadus).

Eewa (awab ettewaatlikult ukse).

Ernst (niisamati).

16. etteaste.

Eewa. Ernst.

Eewa. See läks weel hästi.

Ernst (jälle etteastudes). Härra Kergel on ainult suured rahad, kui temale üuri meelde tuletatakse.

Eewa (tõsiselt). Ah Ernst, ma ei tohi sugugi mõelda, et meie wiibimine siin linnas ainult möödaminew on. Waata, sa oled mulle nii armsaks saanud, nii armsaks, ma ei saa sulle mitte üteldagi, kui armsaks. Ma ei tea mitte, juba teisel minu siinolemise päewal oli mul tundmus, nagu tunneksime meie üksteist juba aastate kaupa. Sa oled nii hää, nii lahke, nii igatwiisi tähelpanelik ja ei naernud mitte mu wanemate wäikeste nõrkuste üle. Sellest nägin ma, et sul hää süda on.

Ernst. Armas Eewa, sa pead mind paremaks, kui ma olen.

Eewa. Ära oma wäätust nii wähenda. Kas sa mind ka armastad?

Ernst. Sa küsid weel?

Eewa. Nii kõigest südamest?

Ernst. Eewa!

Eewa. Kui õnnelik ma olen! Aga kas tead, mida

ma kardan? Ema tahab mind mehele panna, ma olen seda tähele pannud. Aga seekord saab ta petta. Seni olen ma küll tema tahtmist teinud, ma olin igas asjas sõnakuulelik, kui aga asi minu armastusesse puutub, siis ei ole ma mitte enam see häbelik, abita tütarlaps, siis olen ma naene ja tunnen ja toimetan nagu niisugune. Nad katsugu ainult mind sinust lahtikiskuda, mina hoian sinust kinni. (Lendab tema kaenlasse).
 (Waheajal on mitu korda keskel paremat kätt koputatud).

Ernst (enesele). Taewane jumal, mis olen ma küll teinud!

Ernst ja Eewa (seisawad üksteise kaisus keset saali).

Konts (keskelt paremat kätt).

17. etteaste.

Konts (mõlemate wahel).

Konts. Wabandage!

Eewa ja Ernst (lendawad koost).

Ernst (pahaselt). Mu härra, nii ei tulda woorasse majasse!

Konts. Ma olen kaks korda koputanud, te ei kuulnud seda muidugi, ma ei pane seda teile ka mitte pahaks. Teil ei ole tarwis mind häbeneeda, ma tahtsin ainult teada, kas siin keegi härra Kerge elab?

Ernst. Ja! Selles toas. (Näitab pahemat kätt keskele).

Konts. Kas woin temaga kokku saada?

Ernst. Ei, ta on wälja läinud.

Konts. Seda on ta alati, kui tema järele küsitakse.

Ernst. Kui ma aga teile seda ütlen - (awab Kerge toa ukse) waadake ise järele.

Konts. Ma tänan väga, ma ei taha ka kauemini eksitada (Pilgutab silmi). Ma tean, kui piinlik see on. Hääd terwist. (Ara keskelt paremat kätt).

Ernst. Häbemata inimene! (Eewale). Ta on läinud, Eewa.

Eewa (häbelikult). Kas ta nägi, et ma -
sind - kaisutasin?

Ernst. Ma ei usu mitte. Ei oleks ka kelle-
gi õnnetus. Aga kas tead, mul on hää
mõte. (Ta näitab Kerge toa pääle). Sää-
wõime segamata juttu ajada, aknad wii-
wad uulitsale, sääwõime kohe näha,
kui keegi majasse astub. (Mõlemad Ker-
ge tупpa, uks jääb lahti, nii et mõle-
mad näha on).

Ernst (minnes). Kui ma ainult teaksin, kui-
das ma talle selgeks pean tegema, et
ma teda ärawõtta ei wõi.

Peenar (keskelt paremat kätt).

18. etteaste.

Peenar üksi.

Peenar (ettewaatlikult sisseastudes). Ma
pistsin teel naese käest putku, see on,
ma wõin talle ettewaletada, et ma ta
rahwamurrus ära kaotasin. Mul ei jää
nüüd muud nõuu üle kui tema kaelaeh-
teid panti panna. Ta ei kanna neid prae-
gu nii kui nii mitte, ja enne kui ta
asja märkab, olen ma enesele kodust
juba raha lasknud saata ja ehted jälle
wälja ostnud. Kui ainult Eewa midagi ei
märka. (Läheb ukse juurde paremat kätt
taga ja kuulatab). Ta magab wist. (As-
tub sisse, saal jääb silmapilguks tüh-
jaks).

(Eest paremat kätt Kalpuse toast kos-
tab helistamine).

Peenar (tuleb tagasi, karbikene käes). Siin
see ehe on. Kus aga Eewa peaks olema?
Ta jalutab wist natuke. Ma käänan parem
ukse lukku, ma tulen ju nii kui nii kohe
jälle tagasi. (Keerab ukse taga paremat
kätt lukku).

(Kõlistatakse ägedamalt Kalpuse toas).

Peenar. Kui kergemeelne terwet korterit nii
lahti jätta, kui kergesti oleks mõni
nüüd ehte ära wõinud warastada ja mina
oleksin kõige piinlikkumasse seisukorda

wõinud sattuda. (Ära keskelt paremat kätt).
Ernst ja Eewa (pahemat kätt keskelt Ker-
ge toast).

19. etteaste.

Ernst. Eewa (temast pahemat kätt).
Ernst (Eewaga ettepoole tulles). Kes sää-
kolistab nagu hullumeelne? Parkalai!
Parkalai! Ah so, see jooksis ju apteki.
Siis pean ma ise oma haige järele
waatama. Oota silmapilk, Eewa, ma tulen
kohe tagasi.

Eewa. Ma ootan meie toas.

Ernst (ära paremat kätt ette Kalpuse tup-
pa).

Eewa (raputab asjata taga paremat kätt
oma toa ust). Kinni! Mu jumal, kui nüüd
namma tuleb! Kuhu ma pean minema, mind
ei tohi keegi näha - ma ei tea ühtegi
nõuu - ära siit - ära. (Jookseb jälle
keskele pahemat kätt Kerget tuppa ja
paneub ukse kinni).

Konts ja kohtupristaw (paremat kätt kes-
kelt).

20. etteaste.

Konts. Kohtupristaw (temast pahemat
kätt). Siis Parkalai.

Konts. Astuge aga sisse, pristawi härra.
Siin on see mees enesele pesa teinud.
Kirjutage aga üles mis te leiaste, ma
tahan wiimaks ometi oma raha kätte
saada.

Parkalai (ruttu keskelt paremat kätt sis-
se, pristawist pahemat kätt). Te soovite,
mu härrad?

Konts. Me oleme siin, et härra Kerget asju
pitseri alla panna.

Parkalai. Oho! Nii wõiks igaüks tulla. Enne
tahame oma üüri kätte saada.

Konts. Ei puutu minusse, mul on wanemad nõud-
mised ja päälegi - siin on täitmiseleht.

Ernst (eest paremat kätt).

21. etteaste.

Ernst. Mis see k ara siin tähendab?Parkalai. Need härrad tahavad härra Ker-
ge kraami kinni panna.Ernst. Ei ole parata, Parkalai.Parkalai. Wõi nii! Ja meie  ur? (Astub
Kerge ukse ette).Ernst. Kus midagi ei ole, s aal on ka kõik
oigused kadunud.Katharina (tuleb paremat kätt keskelt).

22. etteaste.

Endised Katharina (Ernstist paremat
kätt).Katharina. Kas te mu meest olete näinud?
Kas ta ehk siin oli?Ernst. Ei, senini weel mitte.Katharina. Noh, ta wõib r oostada, kui ma
ta kätte saan! Jätab mind rahwamurrus
 ksi. Teinekord wõtan ma ta l oa otsa.
Ma olen nii wäsinud, et ma natukene
hinge pean tõmbama.Konts (Parkalaile). Arge siis enam meie
aega wiitke.Konts ja pristaw (astuvad Kerge ukse poo-
le).Parkalai (ikka weel ust kaitstes). Ainult
 le minu surnukeha.Ernst (teda kõrwale tõrjudes). Ole m oist-
lik. H arradel on oigus härra Kerge as-
ju pitsati alla panna. Palun, mu härrad,
astuge sisse - (Awab ukse, paneb selle
aga ruttu jälle kinni enesele). Kurat
ja põrgu! Eewa! (Astub ise ukse ette).Konts (imestades). Nonoh!Parkalai (kõrwale). Mis see tähendab?Pristaw. Kas te meid narrida tahate?Konts. Mispärast ei taha te meid siis n ud
sisse lasta?Ernst. Sellepärast, et, et, - et tuba alles
koristamata on.Parkalai. Mis?!Katharina. Kui  rna-tundeline!Konts. Palun, see ei tee wiga!

Pristaw. Sellega oleme meie harjunud.

Ernst. Kui palju teil siis õige saada on?

Konts. 14 rubla 50 kopikat.

Ernst. Sähke, wõtke, niipalju on mul praegu weel. (Annab neile raha).

Parkalai (enesele). Ta on hull! Ta on hull!

Maksab wõlgasid ja päälegi teise eest!

Konts. Tänan wäga. Siin on kwittung.

Ernst (wõtab kwittungi). Aga nüüd - palun -

Pristaw. Enne tuleb weel kohtukulu maksta - 3 rubla 50 kopikat.

Ernst. Mul ei ole enam raha.

Pristaw (samm kerge toa poole astudes). Siis pean ma ometi -

Katharina. Pidage! Seda ei pea teie mitte.

(Maksab). Siin on 3 rubla 50 kopikut.

Parkalai. Oh ei, see on meile piinlik.

Ernst (enesele). Noh, kui see armas proua teaks -!

Konts pristawiga (ära minnes). Jumalaga, noorhärä! (Ara).

23. etteaste.

Katharina. Ernst (temast pahemat kätt).

Parkalai (tagapool).

Ernst (neile järelehüüdes). Kui teil teinekord ehk jälle midagi waja peaks olema -

Katharina (tema kätt raputades). See oli teist ilus joon.

Ernst. Eks ole? (Kalpuse toas kõlistatakse).

Parkalai (kokku kokkudes). Taewas, selle oleksin ma täiesti ära unustanud. (Ara Kalpuse tuppa).

Katharina. Aga kas teate, nüüd tahaksin ma tööpoolest häameelega näha, kuidas õige selle waese nooremehe juures wälja näeb.

Ernst (suure hirmuga). Kuidas? Te tahate -

Katharina. Nu ja, see huwitab mind.

Ernst. Armuline proua, ma palun teid - ei wõi seda lubada - mitte milgil tingimisel.

Katharina. Aha, nüüd ma mõistan. Nüüd saan ma ka teie kõrgemeelest aru.

Ernst. Ega te ometi ei usu - ?

Katharina. Te olete siis väike lõbus elu-
mees?

Ernst. Armuline proua, ma kinnitan -

Katharina. Noh, laske mind ometi kordgi
seda naesterahvast näha. Ta läks mul-
le ju 3 rubla 50 kopikut kohtukulu
maksma. Noh? Võib olla, et ma teda
tunnen.

Ernst. Aga proua!

Katharina. See peab ju midagi päris ise-
äralikku olema, nüüd lähen ma uudishi-
mulikuks ja ootan siin, kuni ta tuleb.
(Läheb Ernstist moodsa ja istub pahemat
kätt ette toolile, selg publikumi poo-
le).

Ernst (enesele). Halastaja taewas! Ta teeb
ennast koduseks. Ma pean teda iga hinna
eest minema saatma - aga kuidas?

Katharina (enesele). Ma tahan õige naha, kas
ma oma tahtmist saan.

Ernst (enesele). Ta tahab mind hirmutada?! -
Noh, oota. (Võtab ajalehe ja tooli, istub
pahemat kätt keskele Kerge ukse ette
ja hakkab lugema).

Katharina (enesele). Ma arvan, ta loeb? Sel-
lega tahab ta mind vihastada, ma tahan
talle aga näidata, et see talle korda
ei lähe. (Hakkab, seespidi vihane laulu-
kest ümisema).

Ernst (jätkab laulu wilistades).

Eewa (koputab pahemat kätt keskel seestpoolt
ukse pihta).

Ernst (enesele). Eewa kaotab ka kannatuse!
See puudus veel.

Kerge (keskelt paremat kätt).

24. etteaste.

Endised. Kerge.

Kerge (ruttu sisseastudes, enesele). Kui ta
mind ära tundis, siis olen ma kadunud!

Ernst (kõrwale). Araneetud! See tahab oma
tuppa.

Katharina (rôõmsalt enesele). Härra naaber?

Nüüd saame näha.

Kerge (ruttu oma toa poole astudes, Ernstile). Te lubate?

Ernst (ülestõustes). Võimata, härra Kerge!

Kerge. Arge tehke tempu, ma pean ometi tuppa saama, mind äetakse taga, mind ei tohi siin leida.

Ernst (tasa). Saäl sees on üks preili, keda keegi näha ei tohi. Saage ometi aru.

Kerge (tasa). Väga häa meelega - aga mis mina pean tegema?

Ernst (niisamati). Minge seniks minu tuppa.

Kerge (niisamati). Mul ükstapuhas. Aga ärge mind ära andke.

Ernst (niisamati). Olge julge.

Kerge (ära Ernsti tuppa).

Katharina (hoopis imestanult). Need on wandesobrad, need aitavad üksteist wastamisi soost wälja!

Ernst (enesele). Päästetud!

Pr. Molder (keskelt paremat kätt).

25. etteaste.

Pr. Molder (paremat kätt). Ernst (keskel).

Katharina (pahemat kätt istudes).

Pr. Molder (lihtsalt riides, ülesastumises kindel ja agar, natuke äritatud). Tere ka! Siin elab ju härra Kerge?

Ernst. Ei.

Katharina. Ja.

Pr. Molder. Ma nägin teda ju praegu majasse astuwat.

Ernst (kõrwale). Nüüd läheb asi kirjuks.

Katharina (kõrwale). Nüüd oleme kahekesi. (Touseb üles).

Pr. Molder (keskele astudes). Ma olen nimelt proua Molder Poikuulitsast ja ma üüri tubasid wälja, sest see natuke warandust üksi ei aita neil kallistel aegadel.

Ernst. Mis see minusse puutub?

Pr. Molder. Mitte midagi. Ma jutustan seda teile ka ainult sellepärast, et teie

teaksite, mispärast ma siin olen. Här-
 ra Kerge elas minu juures möbleri-
 tud toas. Ta oli ikka nii peenike ja
 nägi nii patent wälja, nii et ma isegi
 ühe silma kinni pigistasin, kui ta minu
 ainukese tütre Elise ümber libitses.
 Ma waikisin - mispärast? Ei wõi ju
 ialgi teada. Noh, ja nii oligi warsti
 olid nad nii hästi kui kihlatud. Mis
 kõik ei tehta, et wäimeest kinni pida-
 da! Minu Elise õmbles temale terve
 päew otsa tuhwlid, lipsisid ja sarna-
 seid asju, ta söi meie juures õhtut,
 jäi neli kuud üüri wõlgu - ja ühel
 päewal oli ta kadunud, mitte ükski
 hing ei teadnud, kuhu. Minu Elise, see
 waene ussikene, istub nüüd kodus ja
 hulub, et kiwiä kisendawad; aga mina
 rahustasin teda ja ütelsin: Elise, ole
 rahulik, küll ma su põgeneja tagasi
 toon, küll ma ta kätte leiän. Ta peab
 su ärawõtma, ja kui ma teda ka kärwu-
 pidi kirikusse peaksin tirima.

Ernst (kõrwale). See tasub mulle minu 14
 rubla 50 kopiku eest kätte.

Katharina. Tubli, proua Molder. (Tasa te-
 mele). Kui ta aga wahepääl kellegi
 teise on leidnud? Minu meelest on, na-
 gu oleksin ma ennist ühte preilit
 härra Kerge tuppa näinud minewat. See
 ehk ongi see, kes teilt wäimehe ära on
 wõrgutanud.

Pr. Molder. Siis jään ma siia, olgu kas wõi
 homme hommikuni.

Peenar (tuleb keskelt paremat kätt).

26. etteaste.

Endised. Peenar.

Peenar (ruttu sissetormates). So! Nüüd
 tohin ma aga - taewas, minu wanamoor!
 (Pöörab kannapäält ümber ja jookseb
 jälle paremat kätt keskele ukse poole
 tagasi).

Katharina. Adalbert! Kuhu sa jooksed?

Peenar (keskelt paremat kätt ruttu ära).

Katharina (temale järele rutates). Siia
jääd sa! Adalbert! Adalbert! (Ära).

Ernst (enesele). Hurrah! Piiramine on
lõpetatud.

Kerge (Ernsti toast).
27. etteaste.

Ernst. Pr. Mölder. Kerge (neist pahemat
kätt).

Kerge (kes Ernsti ukse taga on kuulata-
nud, enesele). On wist koige parem kui
ma kahetsejat patust etendan. Teeme
siis tundmuste laeka lahti.

Pr. Mölder. Aha, sääl ta on, see petis.

Kerge (lailali kätega tema poole minnes).
Mamma! Wiimaks ometi leiän ma sind
jälle!

Pr. Mölder (inestades). Kuidas?

Kerge. Sa jõudsid minust ette. Täna taht-
sin ma teid üllatada. Igatsus tahtis
mind ära tappa.

Pr. Mölder. So? Jä kaks nädalat ei ole sa
nägugi näidanud, jätab minu Elise nii
ilusasti istuma!

Kerge. Kas ta weel istub. O, wii mind te-
ma juurde.

Pr. Mölder. Aga pea, sinu toas on üks naes-
terahwas.

Kerge. See ei puutu minusse.

Ernst (enesele). Mis siis nüüd jälle on?

Pr. Mölder. Seda ma ei usu.

Ernst. Wõite julgesti uskuda, proua, see
naesterahwas on minu külaline.

Pr. Mölder. Seda peab ta mulle ise üttelema.

Ernst (Kerge toa ukse juurde rutates).

Pagan wõtku! Aeg on kallis! Lewa! Lewa!

Bewa (wälja tulles). Ernst! Kas mamma ära
läks? (Jätab ukse lahti).

Ernst. Ja.

Pr. Mölder. Aha! Saan aru! Tule, Julius! (Ker-
gega ruttu paremat kätt keskelt ära).

Ernst (Lewale). Tule, Lewa, sinu tuppa, enne
kui -

Mõlemad (lähewad üksteist ümbert kinni hoides tagapooles paremat kätt).

Peenar ja Katharina (tulewad keskelt paremat kätt).

28. etteaste.

Peenar (paremat kätt ees). Ernst ja Lewa (keskel). Katharina (nendest pahemat kätt).

Katharina (Peenart kättpidi järele wadies, jääb ehmatades seisma, waatab enne Lewa otsa, siis pahemat kätt keskel awatud ukse pääle Kerge tuppa).

Ernst (heitudes Lewat lahtilastes, enesele). Wanamoor!

Peenar (enesele). Nonoh!

Katharina (näitab lahtise toa ukse pääle). Siis sina olid selles toas sääl!

Ernst. Armuline proua -

Lewa (kindlalt ja rahulikult). Ära põikle, Ernst.

Peenar (imestades). Ernst?

Katharina (ahastades). Ta ütleb talle sina!

Lewa. Ja, mamma, ma olin ennast sinna tuppa ära peitnud, kui ma kuulsin, et sina tulid. Ma ajasin enne Ernstiga juttu. Ma ei wõi ega taha salata.

Peenar (aukartlikult imestades, enesele).

On aga sel tüdrukul julgust!

Katharina. Ja sa ei häbene seda mulle nii rahulikult ütlemast?

Lewa. Ei, mama, Ernst ja mina, meie armastame üksteist. Kas see patt on?

Peenar (nagu ülewal). Seda last küll!

Missugune rahu! Tore! (Kõwasti wäljapahwatades). Bravo!

Katharina (heidab karistawa pilgu tema pääle).

Peenar (plaksutab käsa selja taga, nõnda et Katharina seda ei näe).

Katharina (wäikse waheaja järele, Lewale).

Mine oma tuppa, sa hukkaläinud laps!

Mis ma sinuga pääle hakkan, seda ei tea

ma weel mitte. (Astub paremat kätt taga oma toa poole).

Eewa (lahke rahuga Ernstile kätt ulatades). Nägemiseni, armas Ernst!

Katharina (awab ukse paremat kätt taga).

Eewa (sinna ära).

Peenar (häärub rõõmsalt käsa).

Katharina (Ernstile). Teiega, mu härra, kõnelen ma weel (Peenarile). Ära enesele ette kujuta, et ma sind unustan. (Ära oma tuppa).

Peenar (Ernstile, kes täiesti muutunud on, öla pääle patsutades). On see aga naene, mis? Nüüd võite enesele umbes ette kujutada, kuidas mõnikord minu seisukord on.

Fifi (tuleb pahemat kätt eespoolt).

29. etteaste.

Endised. Fifi. Siis Katharina.

Fifi (uksest välja waadates). Härra Peenar, ombleja toi minu kostümid ära, kas tahate mind Ramiro kostümis näha?

Peenar. Aga iseenesest mõista!

Fifi (tuleb Ramiro kostümis välja).

Peenar (ruttab temale vastu ja on laua juurde paremat kätt eespool jõudnud).

Katharina (tuleb sel silmapilgul omast toast, Fifi mitte nähes). Tead sa, Adalbert -

Peenar (heitudes, tõstab ruttu laudlina üles, nõnda et Fifi Katharina silmade eest varjatud on ja küsib). Mammi, kas see on willane, või siidine?

E e s r i e .

III. w a a t u s .Seesama saal.1. etteaste.Ernst üksi.

Ernst (edasitagasi kõndides). Kihlatud olen ma nüüd põhjalikult. Emmiga lubatud ja Eewaga kihlatud! Eilase üllatuse järele saatis mulle wana Peenar oma naese wälja, kes mulle ütles: härra doktor, Eewa tunnistas mulle kõik üles. Te armastate üksteist - selle wastu ei sa mitte midagi enam parata - wõtke ta siis härra wäimees!! Eewa on seitsmendas taewas ja ei tea, mis õnne pärast pääle hakata, ja mina pean tunnistama, ta läheb mulle iga päewaga armsamaks. Amm ja äi on täis lähkust ja siisgi ei wõi ma oma õnne üle rõõmustada, kui ma onu ja Emmi pääle mõtlen. Mis sellest küll peab saama? Mamma Peenar nõuab kindlasti, et me kihlusekuulutused wälja saadame, kihlusekülaskäigud siin linnas sain ma seni õnnelikult ära hoida, aga wiimaks lõpeb kõrwalpõiklemiste põhjuste tagawara ometi otsa.

Peenar (tuleb paremat kätt tagast omast toast).

2. etteaste.

Peenar. Ernst (temast pahemat kätt).

Peenar (lõbusalt wiistades). Ernstikene!

Ütle mu poiss, kas post on juba tulnud?

Ernst. Ta peab iga silmapilk tulema. Aga mis on sulle hääd juhtunud? Sa otse särad ju rõõmust.

Peenar. Mul on ka täieline põhjus. (Usaldades). Mind on nimelt meie kaunis naabrike wäiksele sekti pruukostile kutsunud.

Ernst. Jah, kui mind mitte selle kostümi loo juures ei oleks olnud! Siis preili Tifi annab ühe sekti pidu?

Peenar. Ja, see tähendab, tema annab ta ja mina maksan.

Ernst. Ah nii. Kus see pidu siis saab olema?

Peenar. Siin.

Ernst. Siin?

Peenar. Eks ole, imestad muidugi? Ta tahab mulle nimelt tasuta prints Ramiro kupleed ettekanda. Sa näed, päris süüta lõbu.

Ernst. Hm! Kas mammi ka on pidule palutud?

Peenar. See mind täna ei eksita, selle eest olen ma hoolt kandnud. Ma olen talle nimelt moonutatud käekirjaga kirja saatnud. Selles kirjas seisab, et ma täna ühe naesterahwaga Doome pääl kokkusaan, muusikakoja lähedal.

Ernst. Nüüd saan ma aru.

Peenar. Ja kuna ta nagu wihane tiiger muusikakoja ees edasitagasi jalutab, et mind säält tabada, joon ma südame rahuga klaasikese sekki.

Ernst. Seda oled sa kawalasti wälja mõtelnud.

Peenar (meelitatult). Kas pole tõsi? Ega sa mind ära ei anna?

Ernst. Mul on iseenesegagi juba küllalt tegemist.

Katharina (tuleb heledas siidikleidis paremalt poolt tagast omast toast).

3. etteaste.

Endised. Katharina (keskel).

Peenar. Tuhat ja tuline, Katharina, oled aga sina ennast täna uhkeks teinud. Misjaoks siis?

Katharina. Sa ei tea aga ka ialgi, mis sinu perekonnas sünnib! Kas sul ehk meelest ära on läinud, et meie täna wiimaks ometi kihluse külaskäikusid peame tegema.

Ernst (kõrwale). Kõigewägewam!

Peenar. Kuidas?

Katharina. Meie ei wõi ometi mõlemaid noori inimeisi nõnda üksi ümber kolada lasta. Eewa on riidepanemisega ametis - aga teie, wäimeespoeg, teie ei ole weel mitte walmis?

Ernst. Ma mõtelsin - eh - ilm -

Katharina. Ei wõigi ju parem olla.

Ernst (kõrwale). Paraku! Mis ma küll nüüd ühe tubli wihmawalangu eest annaks!

Katharina. Siis rutake.

Ernst (äraminnes enesele). Ma etendan pärast wäikest rabandust wõi midagi sarnast! (Ara taga pahemat kätt oma tuppa).

Katharina. Ütle õige, wanamees, kes see õige on, see prints Ramiro?

Peenar. Mi - - is?

Katharina. Sa sonisid täna terve õo ühest prints Ramirost.

Peenar (kergitatult hingates, enesole). Ta ei tea midagi. (Kõwasti). Mitte midagi, mu laps. (Sunnitult naerdes). Naljakas asi, niisugune unenägu! (Kõrwale). Rumal wiis unes rääkida, sellega woin ma kord põhjalikult sisse kukkuda.

Katharina. Sa tuled ometi kaasa külaskäikudele?

Peenar. Muidugi! Muidugi! (Kõrwale). Kuhu ometi post jääb.

Kirjakandja (keskelt paremat kätt).

4. etteaste.

Peenar, Katharina, Kirjakandja (keskel).

Kirjakandja. Ajaleht Peenari härrale. (Annab talle ajalehe).

Peenar. Tänan! Noh, see on kõik?

Kirjakandja. Ja. Ja weel üks kiri prouale. (Ara keskelt paremat kätt).

Katharina. Minule? Kohalik - siit linnast. (Aatleb kirja).

Peenar (kes ajalehe on awanud ja Katharinat salaja tähele pannes). Ongi minu kiri.

Katharina. Wilets käekiri.

Peenar (enesele). Seda ma usun, tegi mulle waewa küllalt.

Katharina (lugedes). "Wäga austatud proua!

Ma pean oma kohuseks teid hoiatada.

Teie mees petab teid". Ha!

Peenar (wäga hääs tujus). Ta sipleb juba onge otsas.

Katharina (lugedes). Kui teie mind ei usu, siis wotke waewaks kella 12 - 2 Doo-me pääl olla, kus teie mees kellegiga kokku saab. Pidage muusikakoda silmas. Hää sõber. (Laseb kirja allawajuda).

Peenar (enesele). Rohi mõjub!

Katharina (enesele). Siis tõesti? Tema woiß kahekümneaastase õnneliku abielu järele mind niiwiisi petta? O, seda peab ta kahetsema. Teo päält tahan ma teda tema kallikesega tabada. Aga ma pean ettewaatlilik olema, et ta ei ai-maks, et ma tema pettuse jälgil olen.

Peenar (ajalichte ära pannes). Noh, mu armsam, ega ometi halbu teateid?

Katharina (oma äritust warjates). Ei, ei ole, mitte sugugi.

Peenar. Kelle käest see kiri siis on?

Katharina. Ühe tuttawa proua käest - kutse.

Peenar. Aha, wäike kohwilobi?

Katharina. Pärís õige. (Enesele). Lobi tuleb, selle pääle wõid sa julge olla.

Peenar. Noh, siis hääd tuju, mu ingel.

Katharina. Ma tänan. (Kõrwale). Wilets wariseer!

Peenar (kõrwale). Kui osawasti ta warjab!

Ernst (tuleb pahemalt poolt tagast omast toast).

5. etteaste.

Peenar (paremat kätt). Katharina (keskel). Ernst (pahemast kätt).

Ernst (mustas ülikonnas). So siin ma olen!

Katharina. Armas Ernst, me ei wõi täna neid külaskäikusid teha. Me wõime ju homme minna.

Ernst. Ehk minna ülehomme.

Katharina. Ma pean täna mujale minema.

Peenar (enesele). Aha! (Kõwasti). Kui nii on, siis võiksin ma ju juhust tarvitada ja oma armast sõpra Kallakut vaatama minna.

Katharina. So? Oma armast sõpra Kallakut tahad sa vaatama minna?

Peenar. Wanal poisil saab hää meel olema. Kas võinteda sinu poolt terwitada?

Katharina. Kui see sulle lõbu teeb. (Kõrwale). Niisugune häbematus. O, ma võiksin teda külmalt naerdes ära tappa.

Peenar. Noh siis, nügemiseni! (Läheb lauldes ära keskelt paremat kätt).

Katharina. Armas väimeespoeg, minge Eewaga tema onutütre juurde, ma tulen teile pärast järele.

Ernst. Kas me ei wõi mitte siia jääda?

Katharina. Teie kahekesi üksi? Ilma ülewaaatuseta? Ei, seda ei ole. (Hüüdes).

Eewa! Too mulle mu wihmawari kaasa.

Eewa (tuleb tagast paremat kätt omast toast).

6. etteaste.

Katharina (paremat kätt), Eewa (keskel), Ernst (pahemat kätt).

Eewa (wihmawarjuga). So! Ma olen walmis. (Katharinale wihmawarju ära andes).

Siin, mamma. (Ernstile). Kas ma sulle nii meeldin, mu armas?

Ernst (waimustatud). Kui armas sa wäljanäed!

Eewa. Kus siis papa on?

Katharina (kibedalt). Oma armsa sõbra Kallaku juures.

Ernst (minnes). Aga armas ämm, niisuguse ilma ilmaga wihmawari.

Katharina (wihmawarju wibutades). Kes teab, wõib olla tuleb pikne ja siis on hää, kui ta kaasas on.

Parkalai (pahemat kätt tagast).

Ernst. Parkalai, waata hästi korteri järele.

Katharina, Ernst, Eewa (keskelt paremat kätt ära).

7. etteaste.Parkalai üksi.

Parkalai (ukse juures Ernstile). Minge aga mureta, küll ma waatan. - Täieline wangikoda! Wäljaminemine, selle pääle ei saa mõteldagi. - Ei tea, mis see meie hull muusikamees jälle teeb! (Waatab läbi Kalpuse wõtmeaugu). Torwab suurte sammudega läbi toa ja wehkleb kätega. Imelik mees! Önn, et tal jälle ametit on.

Kalpus (astub sisse, kõnnib rutuliste sammudega, ilma Parkalaid tähelepanemata, edasitagasi, jääb monikord äkki seisma, wiskab ennast toolile ja kargab jälle püsti, tema näos on kanget järeilmõtmist näha, monikord ümiseb ta enese ette ja lööb parema käega takti, on näha, et ta end ilmaaugu waewab).

8. etteaste.

Parkalai (tagapool). Kalpus (kõndides).
Parkalai (enesele). Aha, ta komponerib jälle. Peab küll pagana töö olema, see komponerimine. (Kõwa häälega). Noh, härra muusikadirektor, kas olete aga kõwasti hoo sees?

Kalpus (pahema käega tõrjudes). Tssst!

Parkalai. Mis te arwate?

Kalpus (nagu enne). Tssst!

Parkalai. Ma tahtsin ainult -

Kalpus (ägedalt). Kas te mind ka silmapilkugi segamata ei wõi töötada lasta?

Kas te siis ei näe, kuidas ma waewa näen? Ma pean seekord midagi suurt looma, midagi mis weel kunagi olnud ei ole, et wiimast läbikukkumist hääks teha ja maailmale näidata, kui ülekohtuselt ta minu esimest tööd on hinnanud. Aga ainult siis, kui ma tujus olen, ainult siis woin ma komponerida, mitte selles äripäewa tujus.

Parkalai. Noh, oodake siis ometi kuni järgmise pühapäewani.

Kalpus. Kõigil suurtel meistritel oliwad selle poolest omad iseäraldused.

Richard Wagner sai ainult siis komponerida, kui tal oma atlas riides seljas oliwad.

Parkalai. Katsuge teie õige kord willase wammusega.

Kalpus. Schiller jõi musta kohwi ja laualaadikus oliwad tal mädanud õunad.

Parkalai. Kas teil neid teie wiimasest etteastumisest enam üle ei ole jäänud?

Kalpus. Kõik need ja teised abinõud olen ma ärakatsunud, minu juures ei aita nad midagi. Päril ahastama paneb!

Parkalai. Mul on kõige paremad mõtted siis, kui ma kowasti täis olen.

Kalpus (talle suurelt otsa waadates). Hm!

Mitte halb! Ei ole weel kunagi katsunud. Wäike wint! Parkalai, olge nõnda hää ja tooge mulle pudel sekki kümne rubla eest. Siin on teil 25 rublalaline, ülejäanud raha tooge tagasi.

Parkalai (minnes). Seda toon ma meie oma keldrist. (Ara keskelt paremat kätt).

Kalpus (mõne sammuga ette paremat kätt). Rossini on sellejuures oma kõige paremad wiisid leidnud, wõib olla, ehk leian ka mina.

Peenar (keskelt paremat kätt).

9. etteaste.

Kalpus (paremat kätt eespool). Peenar (temast pahemat kätt). Siis Parkalai

ja üks kojamees.

Peenar (wäga rõõmsalt, lillekimp käes). Mu abinõu aitas, ehk on puhas, minu wäike roman läheb ühe toreda päätüki wõrra rikkamaks. (Näeb Kalpust). Mis siis see nüüd siin tahab, ega ta ometi siia istuma ei jää?

Parkalai (paremat kätt keskelt kahe pudeli ja kahe klaasiga, mis ta laua pääle paremat kätt paneb).

Peenar (Parkalaile). Pst! Parkalai!

Parkalai (enesele). Ma tõin kohe kaks à 10 rubla. (Astub Peenari juurde).

Peenar (poolwaljult). Kohe tuleb ühest ärist kojamees ühe peene hommiku-einega. Wõtke wastu, makstud on kõik juba ja wiige see siis preili Orbeliani tuppa. Pidage aga suu, preili on mind enese juurde kutsunud.

Parkalai (niisamati). Täna hommikuks?

Peenar (niisamati). Öhtul ju hommiku-einet ei sööda.

Parkalai (niisamati). Õige. Aga preilit ei ole kodus. Ta pidi äkki proowile minema.

Peenar (niisamati). Mis?

Kalpus (kannatamata sõrmedega trummeldades) Noh, kas saab warsti?

Parkalai (tema poole paremat kätt laua juurde astudes ja sisse walades). Siin, härra muusikadirektor.

Peenar (niisamati). Seda wõib ka ainult minule juhtuda.

Kojamees (keskelt paremat kätt korwisa täis pudelid ja scöginouusid). Siin on tellitud eine. Soowin hääd isu. (Paneb kõik laua pääle pahemat kätt eespool ja läheb keskelt paremat kätt ära).

Peenar. Jah! Wõta näpust! Parkalai, mis ma nüüd siis teen?

Parkalai (Peenarile). Jookske ometi teatrisse, ehk juhtute talle wastu.

Peenar. Ma katsun. Teil on õigus. (Enesele). Ega ma oma wanamoori ometi ilmaaegu Doome pääle ei wõinud ässitada. (Ruttu keskelt paremat kätt ära).

Kalpus (kes waheajal ruttu suure mõnuga mitu klaasi sekti on ära joonud). Parkalai, see mõte selle sektiga ei olnudgi sugugi nii halb.

Parkalai (ka elawalt juues). Pange tähele, kui meil juba teine pudel käsil on, siis tulewad mõtted nagu lennust.

Kalpus. Seda ma loodan ka, sest seni ei ole mulle weel ühtegi mõtet tulnud.

Telegrammikandja (keskelt paremat kätt).

10. etteaste.

Kalpus. Parkalai (laua juures paremat kätt). Telegrammikandja.

Telegrammikandja. Telegramm härra Loida-pule.

Parkalai (wõtab telegrammi wastu). Tänan.

Mis sääl sees on?

Telegrammikandja. Te tahate mulle joot-
raha anda.

Parkalai. Nupumees. Sähke - hää wastuse
ecst. (Ulatab temale oma klaasi).

Telegrammikandja (juures). Ah, see maitseb!

Parkalai. Ja, ja niisugust märga ei saa
te igapäew.

Telegrammikandja. Tänan wäga. (Ära keskelt
paremat kätt).

Parkalai. Jumalaga, wennas (Paneb tele-
grammi pahemale poole ette laua pää-
le).

Kalpus. Mul ei tule ikka weel ühtegi mõ-
tet, aga ma o - o - olen nii hää -
ääs tu - tujus, nagu kunagi enne.

Parkalai (jälle tema juurde minnes). See
on juba wäga hää tundemärk.

Kalpus (natuke wintis, laulab enese ette
midagi õige tuttawat).

Parkalai. No waadake, juba tuleb.

Ernst (tuleb keskelt paremat kätt).

11. etteaste.

Endised. Ernst.

Ernst (ruttu sisseastudes, jääb imesta-
des seisma). Mis siis siin tehtakse?

Parkalai (klaas käes). Meie komponerime.

Ernst. Harmoniline paistab see vähemalt
olewat. (Parkalaille). Aga aita otsida -
minu pruut arwab oma käewõru siin
ära kaotanud olewat.

Mõlemad (otsiwad agaralt).

Kalpus. Aha! Koidab! Koidab!

Parkalai. Siis algab päew.

Kalpus. Üks mõte - as dur - kaksteistküm-
mend kaheksandikku taktis - triolid -

allegro con brio. Seda pean ma üles tähendama. (Ara minnes imelikult lauldes "Küll lehitses kasik". Ara paremat kätt ettepoole).

Parkalai. Küll oled sa wasik.

Ernst (telegrammi nähes). Mis see siis on?

Parkalai. Telegramm teile.

Ernst. Ja seda ütled sa mulle alles praegu.

Parkalai. Teie mind enne ju ei küsinud.

Ernst (awab telegrammi ja langeb pahemat eespool ehmatades toolile, telegramm kukkub maha). Ma saan rabanduse!

Parkalai. Mis pärast? (Wõtab telegrammi maast ja loeb). Minu mees tähtsate asjade pärast Moskwasse. Tulen Emuiga koju. Tähtis asi. Margarete. - Kes see siis on?

Ernst. Minu tädi!

Parkalai. Oioioi! See tõmbab arwest küll kriipsu läbi.

Ernst (ülestõustes, energiliselt). Meie üürnikud peawad wäljakolina ja otsekohe.

Parkalai. Meie ei wõi neid ometi niisamati wälja wisata!

Ernst. Meie peame seda! Aga kuidas - kuidas - kuidas?

Parkalai. Ja - kuidas - kuidas - kuidas?

Mõlemad (kõnnivad mõtetes edasitagasi).

Kalpus (tuleb paremat kätt eestpoolt ja kaldab enesele uuesti sisse).
12. etteaste.

Endised. Kalpus (paremat kätt).

Kalpus. Parkalai, ma usun, ma olen pu-purjus.

Ernst (läheb Parkalaist mööda tema juurde).

Ah, härra muusikadirektor, hää, et teiega kokku saan, palun kinkige mulle mõni minut.

Kalpus (mõtted laokil, juues). Mis pean ma teile kinkima?

Ernst. Tähepänemist. Te peate mind aitama.

Kalpus. Jutustage mulle seda teinekord. Täna ei pane ma mitte midagi enam tähele,

täna tahame rõõmsad olla. Andke mulle musu, wana wennas!

Ernst. Härra Kalpus, lubage ütelda, et õige iseäralised olud mind sunniwad teid paluma, et te wälja koliksite.

Kalpus (naeratades). Mis?

Ernst. Ja weel tänapäew.

Kalpus (naerma pahwatades). Wäga hää nali!

Ernst. Härra Kalpus, ma -

Kalpus. Tore nali! Ma pean wälja kolima ja päälegi weel täna. Wäga hää. Aga nüüd - tahaksin - ma magada - mul on nii ime-lik. (Tuigerdab oma toa poole). Eestimaa, su mehemeel - (Ara oma tuppa).

Ernst (Parkalalast mööda pahemale poole).

Sellega ei saa praegu mitte midagi päle-
lehakata.

Kerge (tuleb omast toast).

13. etteaste.

Parkalai (paremat kätt). Ernst (keskel).

Kerge (pahemat kätt).

Kerge. Härra doktor!

Ernst. Oh, härra Kerge!

Kerge (häbelikult). Härra doktor, ma olen praegu tee pääl uut elu algama. Olen wana Aadama warna riputanud -

Parkalai. Siis wõib ju õnne soowida.

Kerge. Mu tulewane ämm on mulle wäikse äri ostnud, tahab aga, et ma jälle tema juures elaksin ja siis paremini tema päka all oleksin.

Ernst. Te tahate wäljakolida?

Kerge. Ja, see tähendab - eh, kui wõimalik, weel enne kui kuu lõppeb - mida warem - seda parem.

Ernst. Tõesti?

Kerge. Et ma aga weel teie wõlgnik olen -

Ernst. Arme sellest nüüd räägime, mu armas härra Kerge. Teie tahate wäljakolida, kolige, rutake. Parkalai, aita härrat! On mulle wäga armas, et teid aidata wõin.

Kerge. Teie lahus on tõesti suur.

Ernst. Minge, mu härra, minge!

Kerge. Noh, siis nägemiseni!

Parkalai. Tulge, ma aitan teid wooruse teele. Lähme, muud kui lähme! (Kergega ära tema tупpa).

Ernst (mõne sammuga paremat kätt ettepoole). Uks vähemalt on vähem. Kuidas ma aga teistega toime saan? Iga ma ometi oma tulewast ämma ja äia wälja ei wõi wisata?

Fifi (paremat kätt tagast).

Ernst. Fifi (temast paremat kätt).

Fifi (elegantses uulitsakostümis). A, härra doktor, kas teid ka korra näha saab.

Ernst. Ma olen waimustatud, armuline preili, et ma teiega kokku saan. (Kõrwale). Ta on weel üüri wõlgu, sellega on mul lootust. (Kõwasti). Armuline preili, ma eh - ma pean teile midagi awaldama.

Fifi (koketterides). Awaldama?

Ernst (häbelikult). See tähendab - õiguse pärast - kui majaomanik - eh - äriliselt -

Fifi. Ah ja, õigus, ma ei ole teile weel oma üüri ära õiendanud - minu tootüdruk maksab teile kohe ära. (Tahab oma tупpa minna).

Ernst (heitudes). Ei, ei, ei! Kõik, ainult mitte seda!

Fifi. Kuidas?

Ernst (näitab sofa pääle). Palun, wõtke istet ja kuulake mind.

Fifi. Ühel tingimisel.

Ernst. Ja see oleks?

Fifi. Et te mind lubaksite ühtlasi einet wõtta. Ma tulen praegu proowilt ja kukun nälja pärast ümber. (Korwi nähes, mida kojamees laua pääle oli pannud). Ah, see on tore! See on see eine, mis härra Peenar on tellinud. Waenekene! Ta saab kuri olema, et ma teda ilmaaegu lasksin oodata, aga ma ei wõinud teisi - ti. (On mitmesugused pudelid ja söögi-

riistu korwist lauale pannud). Teie olete minu külaline?

Ernst (eitawa liigutusega). Mu preili, ma -

Fifi. Arge wastu ajage. Nii on palju parem lobiseda. Kas see mitte tõepoolest kena ei ole nii?

Ernst. Kena ja, tõepoolest kena, aga -

Fifi. Teie wiivitate? On siis asi nii tõsine?

Ernst. Ah, mu preili, mul on suur palwe, tungiw palwe teie wastu. (Ta wõtab tema mõlemast käest kinni). Minu rahu, minu elu õnn ripub selle küljes. Mu preili, ma palun teid, ma wannutan teid, olge nõus ja -

Eewa (tuleb keskelt paremat kätt).

15. etteaste.

Eewa (paremat kätt). Fifi. Ernst (laua juures ees pahemat kätt).

Eewa (on wiimaste sõnade juures sisseastunud ja hüüab waljusti). Ernst! (Tuigub ja langeb tugitoolile paremat kätt eespool).

Fifi (istub maha ja hakab sööma).

Ernst (ahastades). Eewa! (Ruttab tema juurde).

Fifi. Oh taewas! Wäikene armastusekurbmäng!

Ernst (enesele). Äraneetud juhtumine! (Kõwasti). Eewa! Eewakene! Ma armsam, kallim! Toibu ometi!

Eewa (nuttes). Nii otsid sa minu käewõru!

Oh ma waene patatu hing!

Fifi (rahulikult edasi süües). Sellest wae-sest lapsest on mul tõesti kahju!

Ernst. Eewa, sa eksid, usu mind, ma olen süüta.

Fifi (naerdes). Nagu kõik mehed.

Ernst (Fifile). Siis aidake ometi, mu preili, seda eksitust ära seletada!

Fifi. Kuidas pean mina seda siis tegema?

Ernst. Ütelge talle ometi, et ta eksib, et mul sugugi meelde ei tulnud teie ümber liibitseda, et - teie minu meelest sugugi

ilus ei olegi, et ma teid sugugi ei salli.

Fifi (haawatult). Oho! Teie olete äkki üsna wiisakuseta!

Eewa (ülestõustes). Kas sa siis seda tahad mahasalata, mis ma oma silmadega nägin? Kas sa seda salata tahad, mis ma ma oma kõrwadega kuulsin?

Fifi (kõrwale). See on talle paras.

Eewa. Ma olen sind armastanud südame põhjast ja tahtsin sinu armastuse ja truuduse pääle oma elu õnne ülesehitada. Ma näen, ma olen eksinud ja katsun unustada.

Ernst. Aga Eewa, armas kallis Eewa, lase mind ometi kord rääkida, et oma süütust tõendada.

Eewa. Oh, seda ma usun, et sul sõnadest puudus ei tule. Andke andeks, mu preili, et ma segasin. (Pöörab taga paremale poole)

Ernst. Kas sul siis minu jaoks ühtegi pilku, ühtegi hääd sõna ei ole?

Eewa (ukse juures tagasi pöörates ja teda pääst jalatallani mõttes). Hääd isu - eineks. (Ara oma tupp)

Ernst (wõlla naljaga). Täna. - Wõtku kurat õige - (Fifile). Mu preili - ma

Fifi (ülestõustes). Jätke mind lahkelt mängus wälja.

Ernst. Aga kuulake ometi -

Fifi. Hääd terwist, härra doktor. (Ara oma tupp)

Ernst. On wist kõige parem, kui ma minema panen. (Ruttu ukse poole paremat kätt keskelt). Amm lootsutab trepist üles. Katsume läbirääkimisest eemale hoida. (Ruttu ära oma tupp)

16. etteaste.

Katharina (üksi).

Katharina (higine ja wäsinud). Mitte midagi! Mitte kui midagi! Mitte jälgegi kokkusaamisest. Ja kuidas ma luurasin, kuidas ma ringi waadasin! Ja seda kõik nii pa-

lawa ilmaga! - Kas mind on narritud?
Kes mulle küll seletust wõiks anda?

Eewa (tuleb omast toast).

17. etteaste.

Eewa. Ah, siin sa oled, mamma! Praegu tahtsin sind ülesotsida.

Ktharina. Sina siin? Ja üksi? Kus siis sinu peigmees on?

Eewa (nutma pahwatades). Ma ei tea.

Ktharina. Sa ei tea? Laps, siin ei ole midagi korras. Mis on juhtunud? Ütle!

Eewa (sõnu otsides, äkki nuttes emale kaela ümber langedes). Ah mamma, ma olen nii hirmus õnnetu!

Ktharina. Jumala pärast, Eewa, mis on sündinud? Sa ei taha mulle seda ütelda? Oh, ma aiman seda juba poolestsaadik! Ernst on -

Eewa. Ei, mamma, ei! Mitte etteheiteid temale. Me läksime tülli - me oleme igaweseks lahku läinud!

Ktharina. Holla! Nii ruttu see ei lähe. Siin on ikka minul ka mõni sõna kaasa rääkida. Usud sa, et wäimehi nüüdsel ajal niisamati uulitsalt wõib noppida? Embkumb, kas on tema selles rumalas tüllis süüdi; siis peab ta põlwili andeks paluma; wõi oled sina põhjust andnud - see ei tee midagi - järele peab ikka tema andma!

Eewa. Ei, mamma, ma ei taha teda enam ialgi näha.

Ktharina. Romani jandid! Niisuguste juhtumistega pead sa juba harjuma.

Eewa. Kas sa usud, ma wõin rahulikult päält waadata, kuidas mees, keda ma armastan, kes minu oma on jumala ja ilma ees, mind petab, minu wastu truudust murrab?

Ktharina. Mis? Ernst on sinu wastu - ?

Eewa. Mind jättis ta onutütre juurde istuma et siin minu ärakadunud käewõru otsida ja mina leidsin teda siin ühe naesterahwaga kõige õrnemas wahekorras einet wõt-

mas.

Katharina. Waata! Wõi petab sind ja ei ole weel sinuga abielusgi!

Eewa. Sa saad siis aru, mamma, et meie wahel kõik lõpetatud on. Ma jätan sinu hooliks asja korraldada. (Ruttu oma tuppära).

Katharina. Hm! (Mõne sammuga paremale poole). Ja seda nimetatakse perekonnaõnneks!

Peenar (tuleb keskelt paremat kätt).

18. etteaste.

Katharina. Peenar (temast paremat kätt)

Peenar (hingetult ja wäsinult, kõrwale). Tae was halasta, minu parem pool! (Wäga lahke).

Katharina. Adalbert, tule õige siia, ma pean sinuga rääkima.

Peenar (kõrwale). See on kardetaw.

Katharina. Waata, mis mul siin on. (Hoiab talle tema kirja silmade ees).

Peenar. See on üks kiri. (Kõrwale). Minu kiri.

Katharina. Wäga huwitaw kiri.

Peenar. Tõesti?

Katharina. Ole hää, loe ta läbi.

Peenar. Kui sa soovid. (Wõtab kirja, loeb rahulikult).

Katharina (teda waadeldes, rõõmsalt kõrwale). Ta ei liiguta mitte ühtegi näojoontgi. Ta on süüta. (Kõwasti). Noh, mis sa ütled?

Peenar (õlasid kehitades). Mul oleks hää meel olnud, kui sa sinna oleksid läinud. Siis oleksid sa wiimaks oma silmaga näha wõinud, kui ilma põhjata sinu alatised armukadedused on, millega sa mu elu nii sagedasti kibetaks teed. Kahju! Kahju!

Katharina (häbenedes). Adalbert, ma olin säääl.

Peenar. Ometi? Sa usud siis nimeta kirju rohkem kui oma meest? Katharina, see on wäga kurb.

Katharina. Anna andeks!

Peenar. Ei.

Katharina. Ma näen, et ma ülekohut tegin. Ma ei kahtlusta sind kunagi enam, mitte kunagi. Ma olen õpetust saanud.

Peenar. Tõesti? Katharina, ma annan sulle andeks.

Katharina. Aga seda ma sulle ütlen, enne ma rahule ei jää, kuni ma selle kirja alatu kirjutaja kätte olen saanud.

Peenar (heitudes). Kuidas?

Katharina. Koige parem on, kui me sellest poliitseile teatame ja sa näed, enne kui nädal mööda, on ta meil käes.

Peenar. Õiguse pärast ei peaks niisuguseid rumaluisi sugugi tähele panema.

Katharina. Wõi nii? Sa unustad küll täiesti ära, et mina üle kahe tunni kõrwetawa päikese käes kõmpima pidin? Kui mul aga aimu oleks, kellele see kasu pidi tooma! - Aha! Ma tean, kes see oli.

Peenar. Sina - sina tead?

Katharina. Ta ei ole kümnet sammugi siit kaugel.

Peenar (kartlikumelt). Kuidas?

Katharina. Sa tunned teda - päälegi väga hästi.

Peenar (kõrwale). Ma olen kadunud!

Katharina. Ernst.

Peenar (määratu imestusega). Kes?

Katharina. Mitte keegi muu, tema on selle kirja kirjutanud.

Peenar. Aga Katharinakene, kuidas ta selle mõtte päale pidi tulema?

Katharina. Wäga lihtsalt, ta tahtis järelwalwuse alt pääseda, et siin lustipidu pühitseda. Sa pead ainult teadma, et Lewa teda siin väga õrnas wahekorras meie ilusa naabriga einet wõtmas tabas.

Peenar. Minu einet?!

Katharina. Kuidas?

Peenar (parandades). Minu wäimees, tahtsin ma ütelda. Oh sina wõllarog! Söob siin

einet, kuna mina - see on ju lihtsalt kuulmata!

Katharina. Häbemata!

Peenar (wihaselst). Alatu!

Katharina. Andeksandmata!

Ernst (tuleb omast toast).

19. etteaste.

Endised. Ernst (pahemat kätt).

Ernst (pahemalt poolt). Oh ämm ja äi!

(Häbelikult ja wäga lahkelt). Ah,

siin te oletegi!

Katharina (kuiwalt). Jah, siin me olemegi.

(Papa Peenarile). Nüüd hakka pihta,

aga tublisti, seda ma sulle ütlen.

Peenar (kõrwale). Kiriwase päralt, tema

teab ju, et mina ise selle kirja kir-

jutanud olen.

Katharina (teda tasa müksates). Hakka

ometi pääle!

Peenar (wäga lahkelt). Mu armas Ernst!

Katharina (tasa). Tugewasti!

Peenar (enesele). Kui ma jämedaks lähen,

annab ta mu ära. (Ernstile). Sinu üles-

pidamine ei olnud sugugi ilus!

Katharina (Peenarile). Kui sa mitte teisiti

üles ei astu, siis segan mina ennast

wahele.

Peenar. Sinu ülespidamine oli koguni -

(otsib sõna).

Katharina (tasa). Alatu!

Peenar (wiivitades, kartlikult, lahkelt).

Alatu!

Katharina (tasa). Andeksandmata!

Peenar (nagu enne). Andeksandmata.

Ernst (enesele). Aha! Eewa on minu pääle

juba kaebanud.

Katharina. Me oleme teie pääle wihased!

Peenar (ikka kartlikumalt). Ja muidugi, wä-

ga wihased.

Katharina. Kas teie siis hinge põhjani ei

häbene, olete peigmees ja hakate weel

ühe teise naesterahwaga armulugusid.

Peenar (õrna etteheitega). Temaga einet wõt-

ta! O!

Ernst, Mina ei ole mitte kellegiga einet wõtnud. Niisugused üleaisaloomised jätan ma teiste hoolde.

Katharina (keskele asudes). Kuidas? Teie salgate weel? Aga Eewa on teid ju selle juures tabanud?

Ernst. Minu kokkupuutumine selle preiliga oli ainult juhusline.

Katharina (pilkawalt). Wõi nii? Wõi nii? Tõesti? Kas teate ehk ka seletada, et teie selle kirja olete kirjutanud?

Ernst (juhmit). Mina? Kirja?

Peenar (enesele). See murrab mu kaela!

Katharina. Kas teie siis tõesti ei teadnud arwata, et see omas auus ja kõlb- luses nii raskesti haawatud mees hirmsasti kätte wõiks tasuda?

Ernst (enesele). Mul käib pääs kõik juba ringi.

Katharina (kirja Ernstile andes). Siin! Wõtke oma kätetoo tagasi.

Peenar (enesele). Nüüd on kõik otsas!

Ernst (kirja läbi lugedes ja ruttu Peena- ri pääle waadates). Aha! See oleks mõ- te! Siis on ta mul käes.

Katharina (Ernstile). Kas tunnistate nüüd üles, et te süüdlane olete?

Ernst (ruttu). Noh olgu - mina kirjutasin selle kirja.

Katharina (Peenarile uhkelt, kes ammuli suuga wahib). Mis sa ütled nüüd minu terawa pilgu kohta!

Peenar. Tore! Tema on kirja kirjutanud!

Katharina. Ta tunnistab ju ise üles.

Peenar (keskele Ernsti poole termates, ta- sa). Mu südamepoiss!

Katharina (kartlikult). Mitte lüüa, Adal- bert!

Ernst (tasa Peenalile nõuu andes). Mängi ometi wihast!

Peenar (läbipaistwa rõõmuga wihaselts sõi- mates). Woi sina olid selle nimeta kirja

nurjatu kirjutaja? Ptüi ja weel kord ptüi!

Ernst (tasa). Wäga hää! Ara häbene midagi!

Katharina (teiselpool Peenarit, tasa temale)

Bravo! Ara jäta! Anna talle tublisti!

Peenar (ikka suurema wihaga). Kas sulle

siis mitte midagi enam püha ei ole?

Mitte mu laituseta minewik ega sinu

tulewase naese wanemate abielu önn?

Jumamale tänu, ma olen niisuguste kaht-

lustustega harjunud (parandades) äh -

niisugustest kahtlustustest üle, ja

minu naene teab wäga hästi, et ma tal-

le liiga truu olen, et mitte - et teelt

kõrwale sattuda. Kas pole tõsi Kathari-

na?

Katharina (liigutatult). Jah, wanamees.

Ernst (kõrwale). Cota sa, wana patukott!

Katharina. Ernst! Ernst! Kuidas te wõisi-

te nii kergemeelselt talitada? Kas te

siis sugugi Eewa pääle ei mõtelnud,

kes teid arusaamata kombel nii palä-

walt armastab?

Ernst. Armas ämm, et ma kirja kirjutasin,

et siin selle preiliga juttu ajasin,

seda ma ei salga ja ei wõigi salata.

Teie näete, kui otsekohene ma olen.

Peenar (enesele). Waletab nagu hauakiwi.

Temast saab tore abielumees!

Ernst. Aga uskuge, armulugu see tõepoolest

ei olnud. Seda teen ma teile kunagi

pärast selgeks.

Katharina. Hää küll. Ma tahan teid uskuda.

Aeg toob ju ikka wiimaks kõik päewa

walgele.

Peenar (enesele). Seda ma ei looda.

Katharina. Ma wotan enese pääle teid Eewa-

ga äralepitada. Ja nüüd paluge mu wana-

mehe käest andeks.

Ernst. Kuidas? - Ah nii! Ja, ja!

Katharina (Peenarile). Ole lahke tema wastu.

Peenar. Ei, ta on mind liig sügawasti haa-

wanud.

Katharina. Ma palun sind, Peenar. (Noogutab

mõlematele julgustuseks pääga ja läheb oma tuppa).

20. etteaste.

Peenar. Ernst (pahemat kätt).

Peenar (Katharinale järele hüüdes). Ära jäta mind temaga üksi, muidu juhtub onnetus. (Wäikese waheaja järele ette-
waatlikult tagasi waadates ja siis Ernsti tormilikult kaisutades). Poiss, seda tegid sa hästi! Seda ma ei unusta ialgi. Nõua minult mis sa tahad, minu tänul ei ole piirisid!

Ernst (kuiwalt). Sellega ma ka rehkendasin.

Peenar (wenitades). Kuidas? Mis sa siis minu käest tahad?

Ernst. Ma olen sind pigi päält ära päästnud, nüüd on kord sinu käes. Sa pead veel täna oma perekonnaga wäljakolima.

Peenar. Wäljakolima?

Ernst. Sa pead ka preili Orbelianit wäljakolimiseks liigutama.

Peenar. Sa oled hull! Miks siis õige?

Ernst (saladuslikult). See korter on õigusepärast minu onu oma.

Peenar. Oi tont!

Ernst. Ma üürisin ta ilma onu teadmata tema äraolekul wälja ja sain praegu teate, et tema perekond äkki koju tuleb.

Peenar. Ilus lugu! Aga kuidas pean ma seda tegema.

Ernst. See on täiesti sinu asi.

Peenar. Wäga lahke. Aga kui see mul mitte korda ei lähe?

Ernst. Sa leiad ju, kui sul oma armulugudega tegemist on, alati rikkalikult nõuu. Nii siis, mõtle midagi wälja, muidu - (näitab talle kirja).

Peenar. See tuleb nüüd sellest, kui keelatud teedel kõnnitakse!

Eewa (reisiülikonnas). Katharina (tulewad omast toast).

21. etteaste.

Peenar (paremat kätt). Katharina. Eewa
(Keskel). Ernst (pahemat kätt).

Katharina. Aga Eewa, see on kangekaelsus.
Eewa. Nimeta seda, kuidas sa tahad, see on
minu kindel nõuu. (Ernstile). Sa oled
siis tõesti süüta, Ernst?

Ernst. Su ema ütles sulle seda juba?

Eewa. Seda ta tegi. Aga ma ei saa enne
mitte rahulik olla kui see hädaoht-
lik preili mitte enam meie naaber ei
ole.

Ernst. Kuidas?)
Peenar. Mis?) (Wahetawad pilkused).

Eewa. Ta peab wäljakolima! Papa wõtku
enese pääle talle seda selgeks teha
ja meie elame seni säääl woorastema-
jas üle uulitsa.

Ernst (enesele). Ma hakkam kergemalt hin-
gama.

Eewa. Papa räägib temaga. Tule, me läheme
seni woorastemaja tubasid tellima.

Peenar. Hää meelega. (Mõlemad käealt kin-
ni pääuksest ära).

22. etteaste.

Peenar. Katharina (pahemat kätt).

Katharina. Kuna see nüüd nii peab sündima,
siis katsu sa oma ülesandega wõimali-
kult ruttu toime saada.

Peenar. Ma kardan ainult, et mul mitte
küllalt osawust ei ole.

Katharina (äkilise mõttega). Ma tean tore-
dat abinõuu, kuidas sa teda siit mine-
ma saad. Sa hakkad tema ümber liibit-
sema.

Peenar. Seda ma ei wõi!

Katharina. Teed, nagu armastaksid sa teda -

Peenar. Seda ma ei wõi!

Katharina. Ole ometi nõnda lahke ja ära
seisa siin mitte nii abitult. Ma tunnen
sind ju! Ma astun wahale, kütan sulle
põrgu kuumaks. Sina palud teda, et ta
perakonna rahu pärast nii ruttu kui

wõimalik majast lahkuks. Preili on kahtlemata omas toas. Siis muud kui ruttu. Ma lähen oma tuppa ja kuulatan, ja, ja, ma kuulan päält. (Ara oma tuppa).

Peenar (kõrwale). Ta ei jäta. Nüüd, häbematus, tule appi! (Läheb Fifi ukse juurde ja koputab).

Fifi (tuleb omast toast).

23. etteaste.

Katharina (oma toa ukse taga kuulatades). Peenar. Fifi (temast pahemat kätt).

Fifi. Ah, härra Peenar, teie?

Peenar (kaunis kohmetult). Mu preili - ma olen nii päris ükski kodus - ja - äh - siis tahtsin ma - teid väga wiisakalt paluda - äh - mulle natuke seltsiks olla, natuke minuga juttu ajada - äh, juttu on kahekesi ikka parem ajada -

Fifi (naerdes). Kui üksinda. Väga õige. (Istub sofale pahemat kätt).

Katharina (kuulatahes). Mehine on nii abitu. On näha, tal puudub iga harjumine.

Peenar (läheb Fifiist mööda, istub toolile pahemat kätt eespool, enesele). Kui ta ainult mitte sellest neetud einest wõi õmbleja arwest rääkima ei hakka.

Fifi (istub seljaga Katharina poole).

Peenar (wõib oma naist, kes mõnikord läbi uksepraod piilub, näha).

Fifi. Mis teil on? Teie olete nii rusunud. Kas teil ehk abikaasaga väike abielutüli oli?

Katharina (kuulates, enesele). See on aga häbemata!

Peenar. Seda meie juures ei juhtu, meie elame nagu tuikesed.

Fifi. Kas ta siis sugugi armukade ei ole?

Peenar. Mitte põrmugi.

Fifi. Kas te siis kunagi armukadeduseks põhjust ei anna wõi ei märka ta midagi?

Peenar. Ei, ta ei märka midagi - (parandab) mina - mina ei anna talle ühtegi põhjust.

Fifi (ironiliselt). Tõesti? Mis ta küll üt-

leks, kui ta teid minu juures istumas näeks.

Katharina (enesele). On see naesterahwas küll rumal!

Peenar. O, minu naene on ingel, ta on kehas-
tatud häädu, niisugust naist ei olegi enam.

Fifi (hawatult). Teie ajate täna tõesti õige huwitawat juttu.

Katharina (enesele). Ma tahaksin Adalber-
ti nende sõnade eest suudelda. (Ta an-
nab Peenarile energiliselt märku).

Peenar (enesele). Katharina läab kärsituks.
(Fifile). Aga sellegi pääle vaatamata,
mu preili, pean ma tunnistama, et teie
ütlemata kena olete, päris jumalik.

Katharina (enesele). Wäga hääl! (Julgustab
Peenarit märguandmistega).

Fifi (enesele). Wiimaks ometi läheb ta
jälle endiseks.

Peenar. Teie meeldite mulle, meeldisite kohe
esimesest silmapilgust saadik, nõnda et
ma oosel teist isegi und nägin.

Fifi (meelitatult). Tõesti?

Peenar. Ja - mul käis luupainaja.

Fifi. Kelm!

Peenar. Missugune kena pehme käekene teil
on. (Ta on tema käest kinni wõtnud ja
kiigutab seda edasitagasi).

24. etteaste.

Endised. Pomre.

Pomre (maamees). Teretere! Mea ole Pomre
August.

Peenar. Wäga rõõmustaw. (Tõuseb püsti).

Katharina (enesele). Kahju, ta oli nii hästi
hoos.

Fifi (püsti tõustes, kõrwale). Niisugune
wastik eksitamine!

Pomre. Kas mu wana sõber Oru kodus on?

Peenar. Ei ole.

Pomre. Kogundi kahju.

Peenar. Mul ka.

Pomre. Jäi nimelt üte päiwa kauembes siia,

et oma armsa sõbra Oruga kord ka jälle kokku saia.

Peenar (enesele). Mis see loru õige sellest Orust tahab?!

Pomre. Sii tule ma toine kord. (Enesele). Siin ei ole midagi wist korran. (Kowasti). Ärge pange pahaks. (Ära).

Fifi (edewalt Peenarile). Ma meeldin siis teile tõesti natuke?

Peenar. O, wäga!

Fifi. Kuidas see mind rõõmustab! Mul on nii suur usaldus teie vastu. (Najatab pää kergelt tema õla vastu).

Peenar (kaeblikult kõrwale). Temal ka!

Katharina (enesele). Müüd aga on aeg walele astuda.

Ernst (tuleb keskelt paremat kätt).

25. etteaste.

Katharina (oma toa ukse taga). Ernst (temast pahemat kätt). Fifi ja Peenar (pahemat kätt eespool). Siis Parkalai ja Kerge.

Ernst (ruttu sisseastudes, jääb ehmatades seisma, ilma et Katharinat näeks, kes temale elawalt kätega märki annab). Aga äiapapa, kas sa siis pääst lage oled?

Peenar ja Fifi (lendawad koost).

Peenar (teeb ahastawaid käeliigutusi Ernsti poole).

Katharina (ehmatades enesele). Ta rikub kõik ära!

Ernst (Peenarile). Jah, anna pääle märkisid!

Ega ma sind igakord päästa ei saa ja igakord sinu pattusid oma turjale wõtta ei wõi, nagu ma seda selle ilma nimeta kirjaga tegin. Wiimaks saab mamma sulle ikkagi jälgile.

Parkalai ja Kerge (pakkidega Kerge toast ja kuulawad imestades pealt).

Katharina (on wiimaste sõnade pääle etteastunud ja karjatades tugitoolile paremat kätt langenud).

Fifi. Tema naene.

Ernst. Mis ma nüüd tein!

Peenar (tugitoolile pahemat kätt eespool
langedes). Nüüd olen ma käes.

Kerge. Mis see on?

Parkalai (Peenari pääle näidates). Don
Juani ots!

E e s r i e .

IV. waatus.

Seesama saal.

1. etteaste.

Ernst (paremat kätt). Eewa (keskel).

Peenar (panemat kätt).

Peenar (Ernstile ja Eewale, kes kõrvalt Peenarte toast tulewad). Noh lapsed, kas mammaga rääkisite?

Ernst. Kõik oli asjata.

Eewa. Me tegime kõik, mis võimalik, et te da lepitada, aga ei aidanud midagi.

Ernst. Mamma on juba kõik korwid teiselepoole wõorastemajasse lasknud wiia, ka sinu omad. Ta tahab siin ainult weel advokati ära oodata, keda Parkalai tooma läks, ja siis reisime koju.

Peenar. Ja mina?

Eewa. Sellest ta ei rääkinud. Ah papa, kui vähemalt lahutusest mööda saaks. Kas sa siis ise sugugi temaga rääkida ei taha, temalt isiklikult andeks paluda? Hää sõna wõib mõndagi teha.

Ernst. Eewal on õigus.

Peenar. Lapsed, teil on hää rääkida. Tahtmise puudust mul ju ei ole ja ma olengi juba paar korda julgust wõtnud, ega siis heitis mu naene minu pääle niisuguse pilgu - pilgu, mis nii külm oli, nagu oleks ta nädal aega jää pääl seisnud.

Katharina (tuleb omast toast).

2. etteaste.

Endised Katharina (Peenari ja Eewa wahel)

Katharina (külma näoga). Mul on häämeel, lapsed, et teie üksi olete. Ma pean teile midagi teatama.

Peenar (natuke eemal seistes enesele). Üksi?!

Eewa (poolwaljult). Aga mamma!

Ernst (niisamuti). Meie ei ole ju mitte üksi.

Katharina (ringi waadates). Ma ei näe kedagi pääle teie kahe.

Peenar (kõrwale). Ma ütlen ju - ta ei näe mind ülepää mitte.

Katharina. Ma olen oma nõuu muutnud, ma ei sõida Ewaga mitte koju. Ma walin waikse supeluskoha mererannas, kus ma ennast eksitamata oma lesepõlwele wõin pühendada.

Peenar. Lesepõlwele?! Sää! pean ma küll wäga paluma, mina -

Katharina (waatab talle kindlalt otsa).

Peenar (enesele). Tal on pilk nagu tiigri taltsutajal.

Katharina. Teie, armas Ernst, tulge siis järele niipea kui saate. Siis on terve perekond jälle koos.

Eewa. Aga mamma!

Ernst. Ja teie - teie mees?

Katharina. Me saame mõnikord teda meelde tuletama.

Peenar (teeb kumarduse).

Katharina. Tal oli nii mõnigi hää omandus ja kui ma tema nõrkusi arwesse ei wõta, siis teenib ta hää perekonnaisa nime ära.

Eewa (rõõmsalt). Mis? Seda tunnistad sa toeks?

Ernst (niisamati). Mamma, te annate siis andeks?

Peenar. Katharina - mina - eh -

Katharina (tema pääle pilku heites, mis teda waikima sunnib). Ma auustan ainult ühe kadunu mälestust. Surnutest peab ainult hääd rääkima. Minu silmis on ta surnud. Jumal ülendagu tema hingekest!

Peenar (mehaaniliselt). Aamen! (Kannatust kaotades). Tuhat ja tuline! Nüüd läheb mul asi liiale!

Katharina (nagu enne, siis Ewale). Mine esialgu jälle woorastemajasse, ma tulen kohe järele. Kui sa weel ruttu oma kadunud isaga jumalaga tahad jätta, siis ei ole mul selle wastu mitte midagi. (Läheb tagapoole).

Eewa (tasa Peenarile). Tule minu juurde
woorastemajasse, peame weel koos nõu
mis teha woiks. (Ruttu keskelt pare-
mat kätt ära).

Katharina (Ernstile). Kui adwokat tuleb,
palun mulle kohe teatada.

3. etteaste.

Ernst. Peenar (temast pahemat kätt)

Peenar (naesele järelewaadates). Säält
läheb minu lesk!

Ernst. Waene äiapapa!

Peenar. Ma tänan sinu kaastundmuse eest.
Ma pean Eewa juurde minema, kas tuled
kaasa?

Ernst. Ma ei wõi siit praegu ära minna.

Peenar. Noh siis pärast. (Läheb ukse juur-
de keskel paremat kätt). Ma ei ole siis
Katharina jaoks ilmas enam olemas? Ma
uitan maailmas ainult kui kodukäija
ringi? Olen surnud? - Naljakas tund-
mus! Ei oleks enesele seda niiwiisi
ette suutnud kujutada. Ernst, ole nõnda
hää, kirjuta mulle, kui nad mind maha
matta lasewad. (Läheb kurwalt keskelt
paremat kätt ära).

Ernst (paari sammuga paremale poole). Juma-
lale tänu, maja tühjeneb. Ja siisgi olen
ma surma hirmul. On õiguse pärast mi-
nu poolt rumalus, tädi telegrammi pärast
kartma hakata. Mis ta peaks Emmiga siia
otsima? Oli wast moodamine w tuju -

Margarete ja Emmi (tulewad keskelt paremat
kätt).

4. etteaste.

Ernst (pahemat kätt). Margarete (keskel)

Emmi (paremat kätt).

Margarete. Armas Ernst. } (Ruttawad terwi-
Emmi. Ernst.) tades tema poole)

Ernst. Emmi! Tädi! (Enesele). Siisgi?

Margarete. Waene Ernst, kuidas wõis sul küll
need päewad siin üksi igaw olla.

Emmi. Me kõnelsime sinust iga päew.

Margarete. Nüüd pead sa ka teadma, miks me

- ilma minu mehe teadmata, tema selja taga selle teekonna ettevõtsin. Asi puutub nimelt Emmisse ja sinusse.
- Emmi (lööb häbelikult silmad maha).
- Ernst (Emmit waadeldes, enesele). Lops käes! Seda ma aimasin.
- Emmi (tasa Margaretele). Õrnalt, mammakene, ornalt.
- Margarete. Teie mõlemad olete noorest east saadik nii hästi kui kihlatud ja Emmi armastab sind ka südamest.
- Ernst (kaeblikult). So? Ta armastab mind!
- Margarete (wiivitades). See tähendab, nii nagu onupoega armastatakse.
- Ernst. Onupoega?!
- Margarete. Kellega ta koos üles on kasvanud ja keda ta igapäew on näinud, nõnda siis rohken harjumise pärast, kui nõnda ütelda võib.
- Emmi (nagu ülewal). Õrnalt, mammakene, ornalt.
- Margarete. Aga abielusse astuda - abielusse astuda ta sinuga ei taha. - So! Nüüd on see üeldud.
- Ernst (üliõnnelikult keskele astudes). Emmi, kas see tõsi on?
- Emmi (ikka weel mahalöödud). Anna mulle andeks, Ernst, ma ei saa teisiti.
- Ernst. Südame=Emmi, mul kukub kiwi hinga päält.
- Emmi (rõõmsalt üllatatud). Kui naljakas! Sa ei hooli siis minust midagi?
- Ernst. Mitte põrmugi!
- Emmi. Ah, see on taewalik!
- Ernst. Ja, aga kuidas siis minu kauni onu tütrekese süda sellele selgusele jõudis?
- Margarete. Emmi on juba kaua aega, ilma et ta seda aimanud, ühest teisest unistanud.
- Ernst. Ja kes see armas inimene on? Mis ta nimi on? Kus ta elab? Ta peab minu sõbraks saama!

Margarete. Sa saad teda weel täna näha, ma kutsusin ta siia, härra Edgar Riimer -

Ernst. Kuidas? Edgar - (ta pahwatab naerma). Ja onu -

Margarete. Mis?

Ernst. Mitte midagi, mitte midagi.

Margarete. Ta armastab Emmi juba kaua aega, tal ei olnud kunagi julgust seda minu mehele ütelda, kes noortmeest imelikul kombel ei sallinud.

Ernst (tähendusega). Ja, wäga imelikul kombel.

Margarete. Nüüd, kus meie kõik kolm ühel nõul oleme, julgen ma seda ennemini!

Ernst (Margaretest mööda mõne sammuga paremale poole, naerdes enesele). Ja onu kahtlustab oma naist. Tore!

Kalpus (tuleb waikselt ja armetult omast toast).

5. etteaste.

Endised. Kalpus.

Kalpus (ilma et ta teisi tähele paneks, enesele). Ah, küll on mul halb, nii wilets olla. See tuleb kõik sellest sektist. Ma ei kannata purjutamist. (Wajub paremat kätt eespool tugitoolile).

Margarete (tasa Ernstile). Wööras mees?

Emmi (niisamati). Kes see siis on?

Ernst (tasa, wäga kimbus). See sääl? Ah teie arwate seda sääl? Ja, see on wanast paremaid aegu näinud - tal on õnnetusi olnud - on kehaks jäänud - ma halastasin tema pääle - ta aitab mind korterit korras pidada.

Margarete. Ta ei näi oma ametiga mitte weel hästi ära harjunud olevat.

Ernst. Peab tema õnnetud saatust meeles pidama.

Kalpus (päris armetule, enesele). Ma wiin oma kassiahastuse natuke wärske õhu kätte. Oh mu pää!

Emmi. Kui murelik see waene inimene wälja -

näeb!

Margarete. Nüüd aga peame enne kui Edgar tuleb, reisirõõmu maha raputama.

Ernst (Margaretest ja Emmist mööda ukse poole pahemat kätt ees, kus Fifi elas).

Seda võite siin teha, siin on kõik korras. (Kõrwale). Jumalale tänu, et me preili Fifi wälja kolima saime ajada!

Kalpus (püsti tõustes ja ennast ümberpöörates, enesele). Naesterahwad? (Kowasti). Wabandage, mu daamed, et ma teid alles nüüd terwitan, aga ma olen praegu seisukorras, mis mõndagi wabandab.

Emmi. Meie teame seda juba, waene mees.

Kalpus (imestades). Kuidas? Teie teate -?

Margarete. Uskuge, küll läheb kord jälle paremaks.

Kalpus. Seda loodan ma ka, sest nõnda ei kannataks ma seda enam kaua wälja.

Margarete (talle ruttu midagi pihku surudes ja toa poole pahemat kätt ees rutates). Wõtke see!

Emmi (niisamuti). Teie perekonna jaoks!

Margarete, Emmi (paremat kätt ette ära).

6. etteaste.

Kalpus. Ernst (temast pahemat kätt).

Kalpus (imestades awab mõlemad peod, mõlemas on raha). Mis see peab tähendama?

Kumbgi on mulle wiierublalise pihku pistnud. Kas ma siis nii - räbalane, nii sandi moodi wälja näen, wõi tahtsiwad daamed minuga halba nalja heita? Siis wõtku -! Ah, küll on wilets olla! Oh muu pää, oh mu kõht! Ma tahaksin kõige parema meelega surra.

Ernst. Seda võite ju ikka weel teha. Minge ometi natuke wärske õhu kätte. Istuge woorimehe pääle, sääl on õhk kõige wärskem.

Kalpus. Ja, seda ma teen! - O, o! Aga kui ma tagasi tulen, siis küsin ma daamedelt ometi, miks -

Ernst (teda keskele paremat kätt ukse juurde

tõrjudes). Siis minge ometi kord. (Tõukab ta uksest välja ja istub ise kirjutuselaua juurde tooli pääle). Ma woin sedawiisi ja teistwiisi käänata, ikka hirwitab mulle kuristik wastu, kes mind ära neelata ähwardab. (Humoriga). Tõesti, ma usun, et mulle waewalt weel midagi halwemat wõib juhtuda kui wiimastel päewadel.

Oru (tuleb keskelt paremat kätt).

7. etteaste.

Oru, Ernst (pahemat kätt).

Oru, Ernst! Armas poiss! Mis sa selle üllatuse kohta ütled? Mis? Mind ei oodanud sa kindlasti? Mis?

Ernst (üleskarates). Onu! Tõesti sina?

Oru. Toelikult. Ara kohku ei ole waim.

Ernst. Seda ma näen.

Oru. Sa tead, ma armastan ruttu otsustada. Ja nii olen ma siis ka ainult mõne tunni pääle siia rutanud, et oma maja ära müüa. Ma waletasin oma naesele ja Emmile ette, et ma äriasjus Moskwasse pean sõitma, ja olen nüüd siin, et kaupa kindlaks teha.

Ernst. Ja Emmi ja tädi?

Oru. Need istuwad rahulikult Kuresaares ja tunnewad igawust.

Ernst (kartliku pilguga ukse poole pahemat kätt ees). So?!

Oru. Ja nüüd tahan ma weel ruttu mõne rea kirjutada, need saadan ma Moskwasse, kust nad üks sõber minu naesele Kuresaarde kätte saadab. Kawal peab olema! Enne tahan ma oma riideid kohendada. (On Kalpuse toa ukse awanud). Oled sina aga minu toas möllanud, nagu näha! (Ara Kalpuse tuppa).

Ernst. Minul on nüüd koik ükstäis, mina ei liiguta ennast enam paigalt. Lõogu mind mu pattude pärast surnuks, mulle oleks armasgi. Emmi ja tädi! Neid peab hoia-tama. (Koputab nende ukse pihta). Tädi!

Emmi!

Margarete, Emmi (tulewad pahemat kätteest).

8. etteaste.

Ernst. Margarete, Emmi (temast pahemat kätt).

Emmi. Mis on?

Ernst. Tsss! Mitte nii kôwasti! Onu on siin.

Margarete (kohkudes). Minu mees?

Emmi. Papa?

Ernst. Jä! Ta on Riimeri pääle armukade ja tahab sellepärast maja ära müüa ja siit ära kolida.

Emmi. Ma suren hirmu pärast.

Margarete. Ernst, jookse ruttu Riimeri poole. Ta elab Aia uulitsas 43, loodetawasti on ta weel kodus. Ta ei pea mitte enne tulema, kui ma oma mehega olen kõnelenud.

Ernst. Ma ruttan. Teie aga pange endid oma tuppa luku taga ja ärge endid enne paigast liigutage, kui ma tagasi olen.

Margarete ja Emmi (kaowad pahemale poole ette ära. On kuulda, kuidas nad ukse lukku käänewad).

Ernst. Nii! (Ruttu ukse poole par. kätt keskele). Tulgu nüüd kas wõi tõrwa taewasti! (Ara).

9. etteaste.

Oru üksi.

Oru (kübar kuklas). Poiss on mul toa täiesti pahupidi pööranud. Kõik segi nagu puder ja kapsad. Tahan õige waadata, kuidas teised toad wäljanäewad. (Teeb mõned sammud paremat kätt tagapoole).

Pomre (tuleb paremat kätt).

10. etteaste.

Oru. Pomre (temast pahemat kätt).

Pomre. Wana söber, tere! Kus sa siis õige olid?

Oru. Pomre August, tõepoolest sina! (Tõrjub teda sofa poole pahemat kätt). Tere tulemast! Ma olin reisiril, tuln alles

praegu tagasi.

Pomre (sofale istudes). So, so?

Oru (ka istudes paremat kätt). Me ei ole üksteist kaua aega enam näinud. On waheajal palju muutunud. Wõtsin waheajal ka naese, mu sõber.

Pomre. So, so?

Oru. Otsisin enesele õige kena noore naese wälja, kellega ma õige õnnelikult elan, see tähendab, ma wõiksin veel õnnelikum olla, kui ma mitte nii hullusti armukade ei oleks.

Pomre (ikka rohkem mõtetes). So, so?

Oru (pahaselt). Aga inimeseloom, kas sa siis midagi muud ütelda ei mõista kui oma rumalat so, so? Sa oled ju nagu papagoi, kes päheõpitud lausesid kordab.

Pomre. Kuule, ma olin ennist juba siin.

Oru. So, so?

Pomre. Ja kui ma sulle häd nõuu tohin anda, siis ära reisi mitte enam ära.

Oru. Miks siis mitte?

Pomre. Sellepärast et sinu naene sinu äraolekut selleks tarwitab, et härrasid wastu wõtta.

Oru. Mis sa ütled?

Pomre. Noh ma leidsin teda vähemalt õige sõbralikult ühe härraga koos.

Oru (üles tõustes ja talle otsaesise pääle näpuga koputades). Pomre, Pomre, sul logiseb siin midagi. Minu naene ei ole sugugi siin, waid istub Kure-saares!

Pomre (üles tõustes). Kas, sa seda selgesti tead?

Oru. Kui ma seda selgesti ei teaks, siis wõiksid sa mulle küll hirmu pääle ajada.

Riimer (tuleb keskelt paremat kätt).

II. etteaste.

Endised. Riimer (molema keskel).

Riimer (enesele). Ta kirjutas mulle ja ma tulen et tall näokatet näo eest ära kiskuda. (Kõwasti). Ha! Härra Oru!

Oru (teda nähes ja wihase möirgamisega tal-
le kallale tormates). Ha! Mu härra, mis
te siin otsite? Missuguse õigusega tõi-
te te minu majasse?

Riimer. Wabandage, ükskord peate seda ometi
kuulda saama - teie nõnda nimetatud
abikaasa on mind täna siia tellinud.

Oru. See on ju wõimata!

Pomre. Mis ma sulle ütelsin?

Oru (tuikudes). Anna mulle tooli.

Riimer. Aga armas härra Oru, mis teil siis
on?

Oru. Mis mul on? Teie küsite weel? Pean ma
ehk üsna rahulik olema, kui mind häbis-
tawal wiisil petetakse?

Riimer. Mu jumal, seda pidite teie ju tead-
ma!

Oru. Kuidas?

Riimer. See oli ometi ette näha.

Oru. Mis?

Riimer. Mis sellest siis on. Lass ta jook-
seb. Ega te ometi temaga köidetud ei ole.
Ja, kui te temaga abielus oleksite -

Oru. Ma kaotan mõistuse! Härra, kuidas tu-
lete teie mõtte pääle, et ma abielus ei
ole?

Riimer. Teie teener ütles seda mulle. Ta
jutustas mulle, et see ainult niisugune
wäike moodsam armulookene olewat.

Oru (ohates). Armulookene?! Mu teener ütles
seda teile? Missugune teener? Mul ei
ole teenrit, aga abielus olen ma.

Riimer (rõõmsalt). Tõesti?! Oh kui õnnelikuks
see mind teeb!

Oru. Mind aga mitte. Ma lasen ennast lahuta-
da, siis wõite teie teda ära wõtta.

Riimer. Mina?

Oru. Teie olete ju tema ümber libitsenud?

Riimer. Mina?

Oru (Pomrele). See ta ju oli?

Pomre. Ei.

Oru. Mis? Weel mõni teine? Aga kus ta siis
on, see teine? Miks ta ei tule, et ma

tal tossu wälja wõtaksin?

Riiner. Teie räägite mõistatusi. (Pöörab ennast pahemat kätt tagapoole).

Peenar (tuleb keskelt paremat kätt).

12. etteaste.

Endised. Peenar (astub Pomre ja Oru wahele).

Peenar. Kus Ernst küll peaks olema?

Pomre. See ta on!

Oru (teda risti rinnal olewate käewartega pääläest jalatallani möötes). Siis teie olete see, mu härra? - Pagan wõtku, teie ei ole noorgi! Ja ilus te ka ei ole.

Peenar. Lubage -

Oru. See on patt hää maitse wastu, kui teid leitakse meeldiw olewat.

Peenar. Mis te siis õige tahate?

Oru. Kätte maksta! Werd!

Peenar. Werd? Otsige, ehk saate kusagilt osta!!

Oru. Teie olete minu naese armukene.

Peenar. See on eksitus. Mu nimi on Peenar, ja mina -

Oru. Arge salake, see auus sõber (Pomre pääle näidates) on teid iseoma silmaga temaga koos istuma näinud.

Peenar. Pagana pihta, see oli siis teie naene? Siis lubage aga, et ma teile häd nõuu annan, mu härra. Kui keegi abielus on, nagu teie, siis ei lasta seda naest mitte kaitseta maailmas ümber kolada.

Oru. Teie annate mulle seletust!

Peenar. Olen üsna parajas tujus. Päälegi on mul wäga hää meel sel juhusel teid tundma õppida. Kui teie karmi abielumeest etendate, siis wõite ka oma naese õmblejaarwe ära maksta.

Oru. Mis? Minu naene laskis teid oma wõlgasid maksta?

Peenar. Siin on kwittung. Sadanelikümmend rubla!!!

Oru. Siin seisab aga Fifi Orbeliani ja minu naese nimi on Margarete Oru.

Peenar. See ei tähenda midagi. Makske aga rahulikult ära. Ta on ennast wist sellepärast nii nimetanud, et Oru liiga labane kõlab.

Oru. Ka minu auus nimi ei olnud talle häa küllalt!

Ernst (tuleb keskelt paremat kätt).

13. etteaste.

Endised. Ernst (Oru ja Peenari wahel).

Ernst (enesele). Ei olnud kuskilt leida!

Minu onu ja minu äiapapa?! Päästku ennast, kes wõib! (Tahab keskelt paremat kätt jooksmata pista).

Oru (saab ta kätte). Pea! Siia jääd! Sinult nõuan ma seletust. Minu naene on siin. Kus ta on? Sa tead seda kindlasti.

Ernst. Kui sa seda juba tead - (Läheb pahemat kätt ette ukse juurde ja koputab). Tule wälja tädi, onu teab, et sa siin oled. (Läheb pärenale poole nurka).

Margarete (tuleb pahemat kätt eest).

14. etteaste.

Ernst (paremat kätt ees). Oru (teanast pahemat kätt). Margarete (keskel). Peenar ja Pomre (pahemat kätt eespool). Riimer (pahemat kätt taga).

Margarete (poolwaljut tuppa tagasi). Silmapilk, kui ma papaga olen rääkinud. (Astub keskele).

Oru. Margarete, ma tean kõik.

Margarete (pilguga Riimeri pääle, rõõmsalt) Sa tead? Seda parem! Siis ei ole mul ju enam waja sulle pihtida.

Oru (kõrwale). Mis ta räägib?

Margarete. Sa oled loodetawasti minu wali-kuga rahul? Härra Riimer on korralik armastusewääriline noormees häast perekonnast.

Oru. Ja see peab minu troost olema?

Margarete. On sul midagi tema wastu?

Oru (ironiliselt). Oho! Mitte sugugi! -
Ja see teine?

Margarete. Missugune teine?

Oru (Margaretale). Wärisege! Nüüd kisun
ma teil näokatte eest ära! (Wõtab te-
ma käest kinni ja wiib ta Peenari ja
Pomre juurde). Mis te nüüd ütlete?

Margarete (waatleb teda iriniliselt).

Peenar (wäga wiisakalt Orule). Tohin ma
paluda mind tutvustada.

Oru (juhmilt). Tutvustada? Ma arwan, te
tunnete minu naist?

Peenar. Teie naist?

Pomre. See on sinu naene?! (Sügab kukla
tagast ja taganeb ruttu keskelst pare-
mat kätt wälja).

Riimer (Margarete ja Oru wahale).

Margarete. Kas see härrasid inestab?

Peenar (Orule). Ja, mis te siis õige taha-
te?

Margarete. Seda tahaksin mina ka nüüd
teada saada.

Oru. Margarete, ütle mulle auusalt ja ot-
sekoheselt, kuidas wõin ma sinu siin-
olemist seletada?

Margarete. Wäga lihtsalt! Ma tarwitasin
sinu reisi Moskwasse et täna hommiku
siia sõita ja wõib olla Emmi ja här-
ra Riimerit, kes üksteist juba ammu
armastawad ühendada.

Oru (õnnelikult Riimerile). Kuidas, mu här-
ra, teie armastate minu tütart? Marga-
rete, anna mulle andeks, ma olin armu-
kade.

Margarete. Kunas sa seda enesest kord
ära wõõrutad?

Oru (wiisakalt). Mitte ialgi! Sa oled ilus
ja ma armastan sind.

Emmi (tuleb eest pahemat kätt).

15. etteaste.

Endised. Emmi.

Emmi (ukse wahelt pääd sissepistes). Kas
ma nüüd tohin tulla? (Astub wälja ja

jääb pahemal pool nurgas seisma).

Oru. Härra Riimer, teie pruut ootab teid.

Riimer (Emmi poole rutates). Emmi!

Oru (Ernstile). Pagan wotku, ma olin ta oiguse pärast sinule määranud.

Ernst. Ma lepin oma saatusega, onu.

Peenar. Ei ole ime! Temast saab ju minu wäimees.

Oru. Teie wäimees?

Margarete (naeratades). Sellepärast see suuremeelne tagasiastumine!

Eewa ja Katharina (tulewad keskelt paremat kätt).

16. etteaste.

Endised. Katharina ja Eewa (istuwad Margarete ja Peenari wahele).

Eewa. Ernst, me ootame sind.

Katharina. Kuhu sa nii kaua jääd?

Ernst (Eewa ja Katharina wahele rutates).

Armas mamma, armas Eewa - minu onu, minu tädi, minu onutütar ja tema peigmees härra Riimer.

Parkalai (tuleb keskelt paremat kätt).

17. etteaste.

Endised. Parkalai (taga pool).

Parkalai (sisse tormates). Proua Peenar, proua Peenar! Adwokat tuleb minu kannul.

Ernst (paludes). Mamma, adwokat!) (Peaegu Eewa (niisamuti). Mamma, papa!) koos).

Katharina (naeratades Peenari pääle waa- dates). Kuidas ta sääb õnnetult seisab. - Noh, lapsed, lesepõli läheb ometi igawaks! (Läheb Peenari juurde, teda küünarnukiga müksates). Noh, wana- mees?

Peenar. Ma olen ju surnud.

Katharina. See on ju ainult minu teha!

Peenar. Kas sa tahad mind jälle surnust ülesäratada?

Katharina. Ja!! Laste pärast, et neil mitte halba eeskuju silmade ees ei oleks.

Peenar. Katharina, siis annan ma sulle andeks! (Kaisutus).
Oru (väga ruttu). Aga lapsed, kuidas kõikese-
 da õige seletada?
Ernst. Armas onu, see kõik on ühe pöörase
 mõtte tagajärg ja (Parkalai päale
 näidates) see on selle Pöörase mõtte
 isa!
Parkalai (häbelikult ja Katharina
 wahel seistes). O, palun, liiga palju
 auu!

18. etteaste.
Endised Kalpus (Keskel).
Kalpus (tuleb pääuksest vähe longates ja
 määrdunult)
Oru (teda nähes). Kes see siis on?
Margarete ja Emmi. See waene õnnetu!
Ernst (enesele). Parajal ajal!
Parkalai (Kalpusele). Mis wiga?
Kalpus (haledalt). Ma kukusin woorimehe
 päält maha!

E s r i e .

